

náš vidiek 2-3/2026

štvrtročník
ročník XXIII.

ČASOPIS VIDIECKEHO PARLAMENTU NA SLOVENSKU

**LIŠOV
MÚZEUM**

Erasmus+

ANDALÚZIA A CYPRUS

strana 26

SLOVENSKÝ VIDIECKY
PARLAMENT

**Aktivity
Slovenského
vidieckeho
parlamentu**

strany 4–25

**Činnosť
Vidieckeho
parlamentu
mladých**

strany 26–54

Obsah

- 4 Medzinárodná konferencia Magna Via 2026
- 7 Konferencia EPALE otvorila tému občianskeho vzdelávania dospelých
- 8 Vízia pre atraktívnejší vidiek 2040
- 9 Európska komisia odporúča členským štátom pripraviť národné vízie rozvoja vidieka a premietnuť ich do budúcich partnerstiev
- 10 Vidiecke ženy – Líderky 2025 navštívili Brusel
- 13 Otvorenie salašnickej sezóny
- 13 Bačova cesta 2026
- 14 38. snem Združenia miest a obcí Slovenska
- 15 Regionálne klimatické fórum 2026
- 17 Zúčastnili sme sa na XVII.ročníku Informačného dňa k Dohovoru o krajine Rady Európy 2026
- 18 Ovenálie 2026 Východná
- 19 Zasadnutie RV pre MVO
- 20 Pracovná skupina rozbieha prípravu legislatívy pre združovanie obcí
- 21 Vláda Slovenskej republiky 2.7.2026 schválila Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie v Slovenskej republike na roky 2026 – 2028.
- 22 Strategické plány SPP: Skutočný kompas rozvoja vidieka alebo len administratívne cvičenie?
- 24 Deň v sadoch OVOSAD MYJAVA
- 25 Vidiecky parlament mladých: rok rastu a nové výzvy pre rok 2026
- 27 Lišov Múzeum za vzdelávaním do sveta: inšpirácie zo Španielska a Cypru
- 32 Mladí ľudia môžu spoluvytvárať budúcnosť chránených území
- 34 Aj z vidieka sa dá meniť Európa
- 36 Budúcnosť vidieka sa tvorí spolupracou
- 38 Vízia pre atraktívnejší vidiek 2040 sa tvorí v dialógu s regiónmi
- 40 Balkánsky vidiecky parlament spojil skúsenosti a riešenia pre budúcnosť vidieka
- 42 RURAL MAP prepája Európsku úniu s mladými ľuďmi z vidieka
- 44 AllOnBoard: mladí ľudia si skúšajú, ako meniť demokraciu na prax
- 46 Mladý Európan preveril vedomosti aj kritické myslenie študentov
- 48 HortiFoodInclusion: keď sa inklúzia učí priamo v praxi
- 50 FUSE prepája zručnosti, zamestnanosť a partnerstvá na vidieku
- 52 Užatín žije
- 55 Vyhlásenie súťaže Vidiecka žena roka – Líderka roka 2026
- 56 Prihláška do súťaže Vidiecka žena roka – Líderka roka 2026

náš vidiek

Ročník: XXIII.

Číslo: 2-3/2026

ISSN: 1339-1542

Vydavateľ:
Občianske združenie
Vidiecky parlament na Slovensku

Kapitulská 13
974 01 Banská Bystrica
mobil: 0905 498 405
e-mail: vipa@vipa.sk
maria.behanovska@gmail.com
www.vipa.sk

Vychádza štvrťročne pre vnútornú potrebu organizácie. Nepredajné.

Náklad: 1000 ks

Uzávierka nasledujúceho čísla:
20. novembra 2026

Redakčná rada:

Ing. Mária Behanovská
Mgr. Monika Slaninová
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.
Ing. Jozef Garlík, PhD.

Grafická úprava a ilustrácie:

Ing. arch. Pavol Borodovčák

Tlačiareň:

Róbert Jurových – NIKARA, Krupina

Príspevky sú zverejňované tak, ako boli zaslané autormi a neprešli jazykovou úpravou.

Fotka na titulnej strane:

Farma Dehesa San Francisco
v Andalúzii v Španielsku

Budúcnosť slovenského vidieka v roku 2026 stojí na troch kľúčových pilieroch: masívnych finančných investíciách, digitalizácii poľnohospodárstva a transformácii regionálnej infraštruktúry. Slovenský vidiek už dávno nie je len skanzenom tradícií, ale stáva sa strategickým bojiskom o potravinovú sebestačnosť, udržateľnosť a kvalitu života takmer polovice našich obyvateľov. Rok 2026 prináša zásadný obrat, kedy sa teoretické plány menia na hmatateľnú realitu priamo v regiónoch.

Finančná injekcia pre lokálne komunity

Najvýznamnejšou prioritou tohto roka je presun rozhodovacích právomocí a financií priamo na miesta, kde sú najviac potrebné.

- 166,7 milióna eur smeruje pre 95 miestnych akčných skupín (MAS) po celom Slovensku.
- Prešovský samosprávny kraj získava najväčší podiel z tejto alokácie na lokálne projekty.
- 900 miliónov eur plánuje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR prerozdeliť prostredníctvom strategických výziev.
- 3 milióny obyvateľov pocítia priamy dopad týchto investícií vo svojich obciach.

Modernizácia a odbúranie byrokracie

Poľnohospodársky sektor prechádza hlbokou technologickou obnovou. Hlavným cieľom Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA) v rámci Kampane 2026 je, aby farmári trávil menej času papierovaním a viac práce venovali samotnej pôde. Férový prístup k dotáciám a plná digitalizácia procesov sú kľúčom k tomu, aby mladá generácia videla v agro-sektore reálnu ekonomickú budúcnosť. Podpora produkcie, modernizácia skladovania a investície do spracovateľských kapacít posilňujú našu konkurencieschopnosť na európskom trhu.

Ekologická stabilita a infraštruktúra

Klimatické zmeny už nie sú hrozbou zajtrajška, ale každodennou realitou našich polí a lesov. Vidiek v roku 2026 preto kladie obrovský dôraz na zelenú transformáciu a ochranu prírodných zdrojov.

- Zadržiavanie vody v krajine prostredníctvom opravy odvodňovacích systémov a kanálov.
- Obnova lesných ciest pre lepšiu logistiku a proti-požiarnu ochranu.
- Komunitný rozvoj zameraný na sociálnu inklúziu a dostupnosť základných služieb.

Slovenský vidiek v roku 2026 jasne dokazuje, že nie je príťažou, ale motorom našej ekonomiky. Ak dokážeme efektívne vyčerpávať ponúkané európske a národné zdroje, vytvoríme z našich regiónov moderné, sebestačné a ekologicky stabilné prostredie pre život.

Budeme veriť, že tieto plány sa uskutočnia.

Mária Behanovská

Medzinárodná konferencia Magna Via 2026

Medzinárodná konferencia sa konala pri príležitosti **500. výročia existencie jednej z najdlhších a najvýznamnejších poštových trás v strednej Európe – Via Magna**. Toto podujatie sa uskutočnilo 14. mája 2026 v Kreatívnom centre SPU v Nitre, Štúrova 51, v budove Slovenskej poľnohospodárskej knižnice. Konferencia spojila historikov, odborníkov na poštovú históriu, zástupcov miest a obcí na tejto významnej ceste, kde spoločne zhodnotili historický význam tejto spojnice, ktorá kedysi spájala Viedeň s Hermannstodom (Sibiu) cez územie dnešného Slovenska.

Po prezentácii účastníkov a pozvaných hostí bola otvorená poštová priehradka Slovenskej pošty, kde si účastníci mohli zakúpiť filatelistický materiál a pracovníci Slovenskej pošty príležitostnou pečiatkou označili filatelistický materiál – pamätné listy, korešpondenčné lístky, obálky a pohľadnice.

Slávnostné otvorenie konferencie

Poštové múzeum z Banskej Bystrice vystavovalo bannery vzniku poštovej trasy na poštových známkach. Nádhernú expozíciu ponúkli filatelisti zo Zväzu filatelistov Slovenska.

Na úvod zaznela hymna Magna Via, o.z., ktorej text napísal náš člen predsedníctva Ing. Jozef Garlik, PhD. Jozef Krištof, predseda Magna Via, o.z. privítal účastníkov konferencie a predstavil historickú úlohu prvej poštovej trasy v Uhorsku.

Následne všetci účastníci zablahoževali čestnému predsedovi združenia doc. Ing. Jozefovi Húskovi, CSc., k jeho životnému jubileu 90. rokov. Jozef Húska zhodnotil občianske združenie Magna Via od jeho založenia v roku 1998 až do ukončenia mandátu predsedu združenia v roku 2023. „Vznik nášho Občianskeho združenia Magna Via a jeho obsah je výsledkom nie jednotlivca, ale kolektívu. Tento kolektív pozostával od jednotlivcov, ktorí sa zaujímali o dianie na ceste v oblasti cestovného ruchu. Ukázalo sa, že sme dobre uvažovali o tom, že v strednej Európe bude vhodné mať projekt – turistickú cestu, ktorá by mala zmysel a prítlačivosť nielen na Slovensku, ale v strednej Európe, ba i v rámci celého sveta. Vzor sme videli v ceste Route 66. našli sme riešenie v Cisársko-kráľovskej poštovej ceste. Traveling turistov po stopách tejto cesty má veľký význam. Platí heslo: „Čo hranice rozdeľujú, to Magna Via spája“ a ďalšie motto: „Na kráľovskej ceste kráľovské služby“. Už si získala prívlastok – matka ciest. Chceme tento časový

Príhovor doc. Ing. Jozefa Húsku

priestor využiť na osobné poďakovanie všetkým, ktorí boli členmi prípravného výboru Občianskeho združenia Magna Via, čo trvalo 2 roky, všetkým členom prvého oficiálneho výboru (predstavenstva) riadne voleného – 23 rokov. Mám na mysli týchto jednotlivcov: Šimo, Lietavová, Srncová, Strížová, Habán, Otepka, Garlik, Hrubík. Boli mojou oporou. Ďakujem! Ako čestný pred-

Účastníci konferencie

seda budem sa snažiť, ako mi to dovoľí zdravie, pomáhať už novému výboru Občianskeho združenia, ktorý sa ujal svojho poslania a chystá sa na aktivity v nasledujúcich rokoch. Prajem Vám veľa zdravia, schopnosti rúk a veselú myseľ. Tito vlastnosti zaujímajú prvé 3 miesta z komplexného prieskumu ľudských vlastností. Bol urobený prieskum ľudských vlastností so záverom: na 1. mieste – zdravie, na 2. mieste – schopnosť rúk, na 3. mieste – vždy s úsmevom, na 7. mieste – odbornosť – učiteľ, lekár, zámočník, atď. Ja Vám všetkým prajem, aby ste v tomto zmysle tieto poznatky rešpektovali a vedome rozvíjali vo Vašich životoch“, tieto slová zazneli z úst Jozefa Húsku na konferencii.

Výbornú prednášku, ktorá zaujala divákov, odprezentovala doc. Ing. Eva Kráľová, CSc., docentka Fakulty architektúry STU v Bratislave, Ústav dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok v jej príspevku „Architektúra poštových staníc a prepravov na území Slovenska“.

Slovenských filatelistov na konferencii zastupoval MVDr. Milan Šajgalík, člen Rady Zväzu slovenských filatelistov a odprezentoval čerstvo vydanú jubilejnú poštovú známku a príležitostnú poštovú pečiatku k 500. výročiu Via Magna.

Podujatie pozdravili aj zástupcovia z Maďarska. Ing. László Tóth, prezident Southern Great Plain Postal History Foundation vo svojom príspevku oboznámil účastníkov konferencie s poštovými trasami Magna Via a s prvými poštovými stanicami na Slovensku od roku 1526. Zároveň vyjadril nádej, že krajiny zúčastnené na historickej ceste VIA MAGNA (Rakúsko, Slovensko, Ukrajina, Maďarsko a Rumunsko) budú uchovávať spomienky na poštovú minulosť a zúčastňovať sa spoločných programov. Viac informácií o histórii a pamätných miestach Magna Via nájdete na: <https://dapta.hu/500-eves-a-magna-via-postaut/>.

Účastníkov konferencie pozdravili aj zástupcovia Ministerstva cestovného ruchu a športu SR, Ing. Erik Sombathy, Generálny riaditeľ Sekcia cestovného ruchu a Ing. Jaroslav Čársky, riaditeľ odboru rozvoja cestovného ruchu.

Vo svojom vystúpení prof. PaedDr. Gabriela Korimová, PhD, odprezentovala Hornú Nitru aj svojou knihou „Panička z Lehoty“.

V programe vystúpila a pozdravila konferenciu zástupkyňa partnerskej organizácie Vidiecky parlament Mária Behanovská, ktorá prezentovala spoluprácu s Magna Via aj na tvorbe časopisu Náš vidiek.

Prednáša doc. Ing. Eva Kráľová, CSc., docentka
Fakulty architektúry STU v Bratislave, Ústav dejín
a teórie architektúry a obnovy pamiatok

Veľké poďakovanie na usporiadaní konferencie patrí členom Magny Via, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na usporiadaní tejto konferencie a partnerom, ktorí podporili jej usporiadanie: Nitriansky samosprávny kraj, PD Radošinka Veľké Ripňany, Domovina n.o. RETIC Zbehy, FaxCopy Nitra, Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra, Slovenská pošta a.s. a Zväz slovenských filatelistov, Slovenský vidiecky parlament.

Via Magna bola dôležitá cesta v bývalom Rakúsko-Uhorsku, ktorá viedla z Viedne cez dnešné Rakúsko, Slovensko, Ukrajinu, Maďarsko až do Sibiu (Hermannstadt) v Rumunsku. História cisársko-kráľovskej poštovej cesty siaha do obdobia habsbursko-tureckých vojen. Obsadenie južných oblastí monarchie osmanskými vojskami po bitke pri Moháči v r. 1526 spôsobilo prerušenie spojenia Viedne so stredoslovenskými banskými mestami a ostatným východným územím. Na rozkaz panovníka Ferdinanda I. (1526-1564) začal Matej Taxis budovať nové poštové a dopravné spojenie v rámci monarchie. K štyrom tratiťam z Viedne do Lvova, z Viedne do Carihradu, z Viedne do Karlstadu a z Viedne do Kronnstadu dobudovali postupne do roku 1550 jednu z najdlhších poštových a dopravných spojnic, ktorá na svojej trase mala až 56 poštových staníc. Nová kráľovská poštová cesta viedla z Viedne cez Bratislavu, Trnavu, Hlo-

hovec, Topoľčany, Prievidzu, Martin, Ružomberok, Lučivnú, Levoču, Prešov, Michalovce do Sobraniec a ďalej do Mukačeva, Debrecínu a do Hermannstadtu (Sibiu) v dnešnom Rumunsku. Práve v roku 2026 si pripomínáme 500. výročie vzniku tejto poštovej trasy.

Z uvedeného dôvodu Občianske združenie Magna Via pozvalo mestá, obce, občianske združenia, Krajské a mestské organizácie cestovného ruchu na výročnú konferenciu na tému propagácie a zviditeľnenia prvej poštovej trasy v rámci územia Slovenska a v širšom kontexte aj v rámci strednej Európy. Občianske združenie Magna Via propaguje a prezentuje cisársko-kráľovskú cestu VIA MAGNA vybudovanú v roku 1526 a jeho úlohou je oboznamovanie verejnosti s kultúrnymi a historickými pamiatkami pozdĺž celej tejto cesty, ktorá pretína takmer celé Slovensko. Prispievame tým k propagácii miest, obcí a vidieka, čím podporujeme regionálny rozvoj a najmä turizmus.

Medzinárodná konferencia 500 rokov cisársko-kráľovskej cesty Via Magna 1526 - 2026

Nitra
14. máj 2026

PETER MALÁ

Konferencia EPALE otvorila tému občianskeho vzdelávania dospelých

Pod záštitou EPALE sa v Bratislave dňa 21.4.2026 uskutočnila v poradí už 6. slovensko-česká konferencia tentokrát s názvom „Rozvoj občianskych zručností dospelých v meniacom sa svete“. Podujatím, ktoré spojilo odborníkov z oboch krajín, sprevádzali Ľubica Gáľlová, námestníčka riaditeľa pre úsek celoživotného vzdelávania Štátneho inštitútu odborného vzdelávania a Tomáš Langer, expert z EPALE Česká republika.

Skupinová práca počas konferencie

Symbolické miesto konania

Konferencia sa symbolicky konala v priestoroch Moyzesovej siene, ktoré sú úzko späté s formovaním slovenskej demokracie. Práve na tomto mieste vzniklo 20. novembra 1989 prvé vyhlásenie Verejnosti proti násiliu, ktorá spolu so Študentským hnutím iniciovala Nežnú revolúciu. Historický kontext budovy dotvára aj memento udalostí z augusta 1968, kedy sa na schodoch susednej Právnickej fakulty stala obeťou streľby sovietskych vojsk študentka Danka Košanová.

Tieto historické míľniky podčiarkli hlavný odkaz konferencie: občianske vzdelávanie nie je len o uchovávaní historickej pamäte, ale predovšetkým o rozvoji

kritického myslenia a aktívnom budovaní demokratickej spoločnosti. Úvodný kultúrny program v podaní koncertnej majsterky Štátnej opery v Banskej Bystrici, violončelistky Daniely Szeghő, a popredného slovenského míma Miroslava Kasprzyka, vniesol do témy umelecký rozmer a „umenie ticha“ ako formu dialógu.

Konferencia otvorila priestor na výmenu skúseností medzi odborníkmi zo Slovenska a Česka a ukázala, že občianske vzdelávanie má svoje miesto aj v celoživotnom vzdelávaní.

Vízia pre atraktívnejší vidiek 2040 prináša slovenské skúsenosti do európskej diskusie o spravodlivej transformácii agropotravinárstva

Ako zabezpečiť, aby prechod k udržateľnejším potravinovým systémom bol zároveň spravodlivý pre farmárov, vidiecke komunity aj budúce generácie? Práve tejto téme sa venovalo druhé stretnutie Tematickej skupiny EU CAP Network pre spravodlivú transformáciu agropotravinárskeho systému, ktoré sa uskutočnilo 10. júna 2026 v Bruseli. Diskusie sa zamerali na úlohu Spoločnej poľnohospodárskej politiky, mechanizmy riadenia a možnosti rozširovania úspešných príkladov dobrej praxe naprieč Európou.

Slovensko má do tejto diskusie čo priniesť. Vízia pre atraktívnejší vidiek 2040, ktorá vzniká od roku 2019 ako živý dokument v rámci výskumných projektov PoliRural a PoliRuralPlus, predstavuje jeden z najrozsiahlejších participatívnych procesov zameraných na budúcnosť vidieka na Slovensku. Do jej tvorby sa zapojilo viac ako 3 000 aktérov z národnej, regionálnej, miestnej aj komunitnej úrovne: od ministerstiev a samospráv až po farmárov, podnikateľov, výskumníkov, občianske organizácie, miestnych lídrov a mládež.

Vízia vychádza z presvedčenia, že vidiek nie je len miestom poľnohospodárskej výroby. Je priestorom pre život, prácu, inovácie, ochranu prírody, kultúrne dedičstvo, turizmus a budovanie odolných komunít. Preto prepája témy poľnohospodárstva, potravinových systémov, životného prostredia, sociálnej inklúzie, verejných služieb, podnikania a územného rozvoja.

Mnohé výzvy diskutované na európskej úrovni sa zhodujú s prioritami identifikovanými v slovenskej Vizii, ako sú fragmentované riadenie, demografické zmeny, klimatické výzvy, nedostatok koordinácie

medzi sektormi či potreba zosúladiť environmentálne ciele s ekonomickou životaschopnosťou fariem a kvalitou života na vidieku.

Vízia preto navrhuje posilnenie medzirezortnej spolupráce, väčšie zapojenie zainteresovaných strán do tvorby politik, podporu miestnych ekonomík a potravinových systémov, investície do inovácií a služieb na vidieku, ako aj budovanie pozitívneho naratívu o farmároch ako správcoch krajiny, biodiverzity a kultúrneho dedičstva.

Skúsenosť zo Slovenska potvrdzuje, že spravodlivá transformácia si vyžaduje viac než len finančné nástroje. Potrebuje dôveru, partnerstvá, transparentné riadenie a dlhodobú víziu vytváranú spoločne s ľuďmi, ktorých sa zmeny priamo dotýkajú.

V čase, keď Európska únia diskutuje o budúcej podobe Spoločnej poľnohospodárskej politiky a o transformácii agropotravinárskych systémov, predstavuje Vízia pre atraktívnejší vidiek 2040 konkrétny príklad toho, ako možno prepájať strategické plánovanie, participáciu a praktické riešenia v prospech odolnejšieho, udržateľnejšieho a atraktívnejšieho vidieka.

Európska komisia odporúča členským štátom pripraviť národné vízie rozvoja vidieka a premietnuť ich do budúcich partnerstiev

Začiatkom júna 2026 sa v Bruseli uskutočnilo podujatie Vidieckeho paktu EÚ s názvom „Zakotvenie vidieckych oblastí do Národných a regionálnych partnerských plánov“.

Pozornosť sa venovala tomu, ako zabezpečiť, aby sa potreby vidieckych oblastí stali pevnou súčasťou pripravovaných Národných a regionálnych partnerských plánov (NRPP).

Jedným z hlavných odkazov podujatia bolo, že členské štáty by mali vychádzať z dlhodobých vízií rozvoja vidieka a tieto strategické priority systematicky premietnuť do budúcich NRPP. Európska komisia zdôrazňuje potrebu integrovaného a územne orientovaného prístupu, ktorý prepája hospodárske, sociálne, environmentálne a demografické výzvy vidieckych území.

V kontexte pripravovaného rozpočtového obdobia EÚ 2028 – 2034 sa navrhuje zlúčenie viacerých finančných nástrojov do jedného rámca NRPP s cieľom posilniť koordináciu medzi jednotlivými sektormi a zabezpečiť efektívnejšie investície do rozvoja území vrátane vidieka. Súčasťou návrhu je aj cieľ vyčleniť významnú časť podpory na opatrenia realizované vo vidieckych oblastiach.

Diskusie počas potvrdili, že úspešné krajiny budú tie, ktoré dokážu prepojiť svoje národné vízie rozvoja vidieka s konkrétnymi investičnými prioritami, me-

rateľnými cieľmi a mechanizmami monitorovania. Dôraz sa kladol aj na zapojenie miestnych samospráv, občianskej spoločnosti, miestnych akčných skupín LEADER a ďalších vidieckych aktérov do prípravy a implementácie NRPP.

Pre Slovensko je táto diskusia mimoriadne aktuálna. V uplynulých rokoch bola v rámci výskumných projektov PoliRural a PoliRuralPlus vytvorená Vízia atraktívnejšieho vidieka Slovenska do roku 2040, ktorá predstavuje jedinečný strategický rámec vytvorený participatívnym spôsobom za účasti samospráv, odborníkov, občianskej spoločnosti a ďalších partnerov. Práve táto vízia môže slúžiť ako základ pre formulovanie slovenských priorít v budúcom NRPP a zabezpečiť, aby potreby vidieckych komunít boli systematicky zohľadnené v budúcich investíciách a politikách.

Výstupy z Bruselu zároveň potvrdzujú, že dlhodobá vízia rozvoja vidieka už nie je len strategickým dokumentom, ale stáva sa dôležitým predpokladom pre úspešné čerpanie európskych zdrojov a efektívne plánovanie rozvoja vidieckych území v nasledujúcom programovom období.

Vidiecke ženy – Líderky 2025 navštívili Brusel

Vážená pani europoslankyňa Miriam Lexmann,

dovoľte mi ešte raz úprimne sa poďakovať za Vaše milé pozvanie Vidieckych žien – Líderiek do Bruselu. Veľmi si vážime príležitosť navštíviť európske inštitúcie, spoznať ich fungovanie zblízka a zároveň reprezentovať ženy, ktoré svojou prácou a odhodlaním prispievajú k rozvoju vidieka na Slovensku.

Ďakujeme Vám za srdečné prijatie, inšpiratívny program a čas, ktorý ste nám venovali. Stretnutie v Bruseli bolo pre nás povzbudením, cennou skúsenosťou a potvrdením, že hlas vidieckych žien má svoje dôležité miesto aj v európskom priestore.

NA ŠTUDIJNEJ CESTE V BRUSELI – ZÁŽITOK, KTORÝ OBOHATIL A INŠPIROVAL

Získať titul „Vidiecka žena – Líderka roka 2025“ bolo pre mňa veľkou ctou, uznaním dlhoročnej práce a zároveň silnou motiváciou pokračovať vo svojom poslaní, ako aj v aktivitách, ktoré prispievajú k rozvoju vidieka a miestnej

komunity. Toto prestížne ocenenie však prinieslo aj výnimočný dar – študijnú cestu do Bruselu, ktorú sme na pozvanie poslankyne Európskeho parlamentu Miriam Lexmann absolvovali v dňoch 11. – 13. mája 2026.

Spolu s nami sa cesty zúčastnila aj predsedníčka Vidieckeho parlamentu na Slovensku Mária Behanovská, ako aj víťazky ďalších kategórií celoslovenskej súťaže. Už samotná možnosť stretnúť sa s inšpiratívnymi ženami z rôznych regiónov Slo-

Líderky roka 2025 v Európskom parlamente

Líderky roka 2025 v Európskom parlamente

S europoslankyňou Miriam Lexmann

enska, vymieňať si skúsenosti a diskutovať o rôznych témach, bola nesmierne obohacujúca.

Počas pobytu sme navštívili Európsky parlament, kde sme mali možnosť bližšie spoznať fungovanie európskych inštitúcií a nahliadnuť do procesu prijímania rozhodnutí, ktoré ovplyvňujú život občanov členských štátov Európskej únie. Mimoriadne silný dojem vo mne zanechala aj návšteva Domu európskej histórie, ktorého moderné a interaktívne expozície pútavým spôsobom približujú spoločné dejiny Európy, významné historické udalosti i hodnoty, na ktorých je dnešná Európa postavená. Každá časť výstavy ponúkala množstvo podnetov na zamyslenie a pripomínala dôležitosť vzájomného porozumenia, spolupráce a zachovávaní mieru.

Nezabudnuteľným zážitkom bolo aj spoločné poznávanie Bruselu a návšteva ikonického Atómia, ktoré

patrí medzi najznámejšie symboly belgickej metropoly. Pri pohľade na toto jedinečné architektonické dielo si človek uvedomí, ako úzko sú prepojené veda, pokrok a medzinárodná spolupráca.

Príjemným vyvrcholením nášho pobytu bola spoločná večera s pani poslankyňou Miriam Lexmann v jednej z výborných reštaurácií pri nádhernom námestí Le Grand Place, ktoré právom patrí medzi najkrajšie historické námestia Európy. V priateľskej atmosfére sme mali možnosť pokračovať v zaujímavých rozhovoroch a zdieľať svoje skúsenosti i pohľady na budúcnosť našich regiónov.

Študijná cesta do Bruselu mi priniesla množstvo nových poznatkov, cenných skúseností, inšpirácie a krásnych spomienok. O to viac si vážim ocenenie, ktoré mi umožnilo stať sa súčasťou tejto výnimočnej skúsenosti.

Zo srdca ďakujem pani Márii Behanovskej, predsedníčke Vidieckeho parlamentu, za jej dlhoročnú prácu, odhodlanie a organizáciu súťaže „Vidiecka žena – Líderka roka“, ktorá dáva priestor zviditeľniť ženy aktívne sa podieľajúce na rozvoji slovenského vidieka. Moje úprimné poďakovanie patrí pani Miriam Lexmann, poslankyni Európskeho parlamentu, za pozvanie do Bruselu, srdečné prijatie a možnosť zažiť tri dni plné poznania, inšpirácie a výnimočných stretnutí.

Na túto cestu budem spomínať s veľkou vďačnosťou a presvedčením, že aj malé kroky a každodenná práca v našich obciach môžu mať veľký význam a zaslúžia si pozornosť i uznanie.

— Rita Pasztorová

Slávne Atomium v Bruseli
.....

NÁVŠTEVA BRUSEL

Vďaka získaniu titulu „Vidiecka žena – Líderka 2025“ v kategórii aktivistka a pozvaníu poslankyne Európskeho parlamentu Miriam Lexmann som získala jedinečnú možnosť navštíviť belgický Brusel. Cesta a pobyt boli skvele zorganizované, v kolektíve vládla príjemná atmosféra a preto na tento zážitok spomínam s radosťou. Brusel je krásne mesto, kde sa mieša bohatá história a tradičná architektúra s moderným svetom a nadčasovými budovami. Navštívila som miesta, kde by som sa inak nedostala. Okrem centra mesta sme videli aj priestory Európskeho parlamentu vrátane rokovacej sály, Dom európskej histórie a Atómium. Pani poslankyňa nám venovala svoj čas, svojím priateľským prístupom a pohostinnosťou nám ešte viac spríjemnila pobyt. Nechýbala chuť pravej belgiekej čokolády a miestnych špeciálností. Som nesmierne rada a vďačná, že som dostala príležitosť absolvovať takúto návštevu Bruselu, kde som spoznala nie len zaujímavé mesto, ale aj mnoho skvelých ľudí. Na tento zážitok budem ešte dlho v dobrom spomínať.

— Martina Krempaská

ZÁŽITKY Z BRUSELU EŠTE NEVYPRCHALI

Každý deň niekoho stretnem a rozprávam, aké to tam bolo a ukážem fotky.

Pozvala ma pani primátorka Topolčian na stretnutie, tiež ju zaujímalo, aké to tam bolo a dokonca so mnou napísali aj článok do novín.

V prvom rade sa chcem úprimne poďakovať Tebe Majka a aj Vidieckemu parlamentu za možnosť zúčastniť sa tohto pobytu. Bola to pre mňa veľmi zaujímavá a obohacujúca skúsenosť. Tešila som sa a dúfala, že napriek nie dobrému zdravotnému stavu všetko dopadne dobre.

Pre mňa bol najväčší zážitok návšteva europarlamentu a stretnutie s pani europoslankyňou Lexmann. Vidieť na vlastné oči a zažiť atmosféru miesta, kde sa prijímajú rozhodnutia pre celú Európu je zážitok na celý život.

Veľmi si vážim ochotu podporovať príležitosti podobného charakteru, mám teraz nové skúsenosti a rozhľad.

A samozrejme k Bruselu patrí pravá belgická čokoláda, vafle a pivo – všetko som skúsila a bolo to fantastické.

Ešte raz veľké ĎAKUJEM za realizáciu a možnosť tejto cesty.

— Zuzana Tarinová

Známa soška Maneken Pis v historickom centre Bruselu tiež patrí k veciam, ktoré nemožno vynechať.
.....

MÁRIA BEHANOVSKÁ

Otvorenie salašníckej sezóny

17.5.2026 v Kolibe Papradno

Otvorenie salašníckej sezóny „Bačova cesta“ a vysvätenie kaplnky svätého Vendelína v Kolibe Papradno bolo krásnym dôkazom toho, že tradície, poctivá práca a láska k regiónu majú u nás stále pevné miesto.

Osobitné poďakovanie patrí Hanke Beníkovej, majiteľke Koliby Papradno, ktorá svojou energiou, odhodlaním a prácou dlhodobo rozvíja agroturistiku v regióne a vytvára miesto, kde sa stretávajú tradície, kultúra aj ľudia. Jej húževnatosť, pracovitosť a pokora sú pre mnohých obrovským vzorom.

Anna Beníková bola vyhodnotená v roku 2013 v rámci osláv Svetového dňa vidieckych žien na konferencii „Úspešné ženy = životaschopný vidiek“ ako Líderka podnikateľka. Roky potvrdili, že to bol správny výber.

Momentky z Koliby Papradno
.....

MÁRIA BEHANOVSKÁ

Bačova cesta 2026

24. mája 2026 ožila Bobrovecká dolina tradičným podujatím Bačova cesta 2026!

Slávnostné otvorenie salašníckej sezóny, symbolické „odomknutie“ lúk a pasienkov aj pravá atmosféra Liptova. Účastníci si vychutnali ozajstné bryndzové halušky, echt baraní guláš či pečenú jahňacinku. Zážitkom bol bohatý kultúrny program a účastníci sa mohli povoziť aj na koníkoch. Pán Ľudovít Urbanovský otvoril toto skvelé podujatie.

Momentky z Bobrovca
.....

38. snem Združenia miest a obcí Slovenska

Za účasti viac ako tisíce delegátov, členov a pozvaných hostí sa 26. a 27. mája 2026 uskutočnil v Kongresovom centre Incheba Bratislava 38. snem Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS) – najvyššie rokovanie najväčšej platformy miest a obcí na Slovensku.

Účastníci Snemu ZMOS

Významnou témou rokovania bol spoločný pozičný dokument ZMOS a SK8 k reforme verejnej správy „Územná samospráva ako stabilný a silný partner štátu“. Práve z neho vychádzali viaceré priority schvaľované delegátmi snemu, ktoré chce ZMOS následne presadzovať vo vzťahu k vláde SR, Národnej rade SR aj ďalším partnerom.

ZMOS dlhodobo upozorňuje, že prakticky každé rozhodnutie prijaté na národnej úrovni má následný

dopad na výkon a financovanie samospráv, kvalitu služieb pre obyvateľov, investície miest a obcí či schopnosť rozvíjať svoje územie. Aj preto bola súčasťou rokovania diskusia o tom, ako nastaviť podmienky tak, aby samosprávy dokázali popri nových povinnostiach naďalej zabezpečovať stabilné a kvalitné služby pre občanov.

Medzi pozvanými bola aj Ing. Mária Behanovská za Vidiacky parlament.

Regionálne klimatické fórum 2026

Regionálne klimatické fórum 2026 spojilo zástupcov samospráv, odborných inštitúcií, záchranných zložiek, výskumu, verejnej správy, občianskeho aj súkromného sektora. Spoločnou témou bola klimatická odolnosť Banskobystrického kraja a pripravenosť územia na dôsledky zmeny klímy.

Podujatie sa zameralo najmä na klimatické riziká, ako sú povodne, sucho, požiare a mimoriadne udalosti. Jeho cieľom bolo prepojiť dáta, skúsenosti z praxe a konkrétne riešenia, ktoré môžu pomôcť obciam, mestám aj celému regiónu lepšie plánovať, rozhodovať sa a konať.

Kto sa stretol a prečo

Dňa 28. mája 2026 sa v Látkach stretlo viac ako 100 účastníkov z rôznych oblastí, aby diskutovali o tom, ako môže byť región lepšie pripravený na klimatické riziká a ich dopady na územie, infraštruktúru aj každodenný život obyvateľov.

Spoločná téma: od poznania k rozhodnutiam

Klimatická odolnosť sa nedá budovať jednou inštitúciou ani jedným projektom. Vyžaduje spoluprácu samospráv, odborníkov, záchranných zložiek, výskumu, štátnej správy, občianskeho aj súkromného

sektora. Fórum preto otvorilo otázku, ako dostať poznanie z dát, máp a odborných analýz do konkrétnych rozhodnutí, projektov a opatrení v území.

Networking a prepájanie aktérov

Networkingová zóna nebola iba doplnkom programu. Počas dňa vytvorila priestor na osobné rozhovory, v ktorých mohli účastníci nadviazať na témy z prezentácií a rozvíjať ich pri mapách, ukázkach projektov, konkrétnych dátach aj skúsenostiach z praxe.

Na jednom mieste sa stretli organizácie, ktoré sa na klimatickú odolnosť pozerajú z rôznych perspektív: cez dáta a scenáre, projektovú podporu, vodu v krajine, výskum, pripravenosť na riziká, otvorené dáta, príklady opatrení aj skúsenosti obcí.

Hlavný záver diskusie

V regióne existuje veľa odbornosti, dát, skúseností aj príkladov dobrej praxe. Problémom však je, že tieto kapacity často nie sú dostatočne prepojené, systema-

Networkingová zóna

Účastníci fóra na Látkach

tický využívané alebo dostupné pre tých, ktorí v území rozhodujú a konajú — najmä pre menšie obce.

Inak povedané: vieme veľa, ale poznanie sa nie vždy mení na rozhodnutia, projekty a konkrétne opatrenia v krajine.

Na čom môže región stavať

Banskobystrický kraj nezačína od nuly. K dispozícii sú odborné dáta, mapy, klimatické scenáre, výskumné výstupy aj skúsenosti z praxe. V území pôsobia záchranné zložky, dobrovoľní hasiči, samosprávy, odborné organizácie, správcovia územia aj neziskový sektor.

Silnou stránkou sú aj aktívni ľudia v obciach, inštitúciách a odborných organizáciách, ktorí tému posúvajú dopredu napriek obmedzeným kapacitám.

Kde systém naráža

Najväčšou slabinou nie je úplná absencia poznania alebo riešení, ale nerovnomernosť systému odolnosti. Veľa závisí od konkrétnych ľudí, miestnych kapacít a osobného nasadenia.

Dáta a analýzy pribúdajú, no nie vždy sú pre obce dostupné, zrozumiteľné a prakticky použiteľné. Chýba ich interpretácia, spoločné miesto, kde by boli prehľadne dostupné, aj podpora pre samosprávy pri ich využívaní.

Najčastejšie pomenované slabé miesta

- ▀ slabé prepojenie medzi dátami, rozhodovaním a realizáciou opatrení,
- ▀ nedostatok personálnych kapacít, najmä v menších obciach,
- ▀ nejasné kompetencie a zodpovednosti pri niektorých rizikách,

- ▀ zložité administratívne a projektové procesy, chýbajúce alebo neaktuálne územné plány, slabé povedomie verejnosti a volených predstaviteľov,
- ▀ nedostatočná koordinácia a výmena informácií medzi aktérmi.

JEDNA Z PREDNÁŠOK:

Možnosti záchrany dubových porastov prostredníctvom adaptovaných opatrení

Adaptácia lesov nie je abstraktná téma budúcnosti, ale praktická otázka, ktorú lesníci riešia už dnes. Na príklade dubových porastov v okolí Krupiny vidieť, ako sa mení vodný režim, dostupnosť vlahy a schopnosť lesných porastov zvládť dlhé suché obdobia.

Na území Mestských lesov boli v roku 2022 v období máj až august namerané zrážky len na úrovni približne 22 % dlhodobého priemeru. Pre lesné porasty to znamená výrazný stres, ktorý ovplyvňuje ich vitalitu, obnovu aj dlhodobú stabilitu.

Klímu nevieme zmeniť na úrovni jedného lesa a zníženie stavov zveri je zložitá spoločenská a politická téma. Priestor na zmenu však existuje v spoločnosti hospodárenia.

Na území Mestských lesov boli v roku 2022 v období máj až august namerané zrážky len na úrovni približne 22 % dlhodobého priemeru. Pre lesné porasty to znamená výrazný stres, ktorý ovplyvňuje ich vitalitu, obnovu aj dlhodobú stabilitu.

Prírode blízke hospodárenie podporuje prirodzenú druhovú, vekovú a priestorovú štruktúru porastov. V praxi to znamená jemnejšie, častejšie a maloplošné zásahy, ktoré pomáhajú uvoľniť prirodzenú obnovu, podporiť stabilitu lesa a lepšie využiť jeho vlastné autoregulačné procesy.

Pri dubových a dubovo-bukových lesoch je dôležitá najmä mozaiková štruktúra porastov. Dub potrebuje svetlo, priestor a dostatočne veľkú osvetlenú korunu, aby mohol dobre rásť, prinášať úrodu a prirodzene sa obnovovať.

Skúsenosť z Krupiny ukazuje, že adaptácia lesa nie je jednorazové opatrenie. Je to každodenný spôsob hospodárenia, ktorý má pomôcť, aby lesy aj v meniacich sa podmienkach plnili svoju produkčnú, ekologickú, vodohospodársku aj ochrannú funkciu.

Odpoveďou na meniace sa klimatické podmienky je prírode blízke obhospodarovanie lesa.

— Jozef Capuliak, Mestské lesy Krupina

Zúčastnili sme sa na XVII. ročníku Informačného dňa k Dohovoru o krajine Rady Európy 2026

26.mája 2026

Organizátormi podujatia, ktoré sa uskutočnilo na pôde TU vo Zvolene boli SAŽP, Fakulta ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity a Slovenská lesnícka a drevárska knižnica pri TU.

Podujatie bolo zamerané na aktuálne otázky starostlivosti o krajinu, jej manažment a plánovanie. Súčasťou programu boli aj príklady dobrej praxe.

V rámci programu poskytla Ing. Zlatica Šimoňáková z MŽP SR aktuálne informácie o implementácii Dohovoru o krajine Rady Európy v rámci kontextu Európy a Slovenska.

O príprave Národného plánu obnovy prírody, ktorý má byť do 1.9.2026 predložený k hodnoteniu na Európsku komisiu, informovala Ing. Barbora Holická z MŽP SR.

Zlatica Šimoňáková z MŽP

J. Mikušáková a A. Tušimová medzi účastníkmi

Ing. Eva Klemmová Gregušková, PhD zo SAŽP predniesla výsledky analýz venujúcich sa problematike mestských ekosystémov v Národnom pláne obnovy

Prítomných veľmi zaujala prezentácia Ing. Magdalény Pichlerovej, PhD z TU Zvolen, ktorá sa venuje výskumu lesného prostredia a lesného kúpeľa – Krajina je zdrojom zdravia (od odporúčaní k implementácii Dohovoru o krajine Rady Európy k poznatkom).

Starosta obce Bojná Mgr. Jozef Stankovský predstavil obec Bojná, ktorá bola ocenená v súťaži Za krajinu, zaujímavé pre prítomných boli nielen výsledky, ktoré obec v oblasti zachovania kultúrno-historického potenciálu dosiahla, ale neustále pokračuje a hľadá riešenia (príklad Archeoskanzen Bojná).

Ovenálie 2026 Východná – 17. ročník celoslovenských ovčiarskych slávností

Celoslovenské ovčiarske slávnosti Ovenálie si už natrvalo našli svoje zázemie v amfiteátri vo Východnej. Ovčiarstvo tvorí neoddeliteľnú súčasť slovenského vidieka. Návštevníci tohto podujatia si pozreli ovce a kozy, ktoré sa chovajú na Slovensku, pozreli si ukážky výroby ovčieho syra a bryndze spojené s ochutnávkou či strihania oviec. Majstri kuchári súťažili vo varení jahňacieho gulášu. Výstava syrových tort zaujala nejedného návštevníka. Neoddeliteľnou súčasťou sú každoročne Majstrovstvá v ťahaní syrových nití. Celodenný program popretkávaný folklórnymi vystúpeniami. Bohatý jarmok remesiel i atrakcií je každoročne spretrením podujatia. Prvý krát súťaž v kosení.

Diváci na Ovenáliách 2026

Behanovská, Urbanovský, Beniková

Súťaž v kosení otvoril pán minister

Zasadnutie RV pre MVO

3. zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre mimovládne neziskové organizácie, ktoré sa konalo dňa 02. júna 2026 od 10.00 do 12.00 hod. v Hoteli Bôrik v Bratislave.

Účast na zasadnutí Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie (ďalej len „Rada vlády pre MNO“): Z 49 členov a členiek s hlasovacím právom bolo prítomných 38 z toho: 1 os. Komora za verejnú správu 20; prítomných 17 – uznášaniaschopní, a Komora za mimovládne neziskové organizácie (ďalej len „Komora MNO“) 29; prítomných 21 – uznášaniaschopní, 7 hostí, 1 sprevádzajúca osoba, 9 zamestnancov Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ďalej len „ÚSV ROS“).

Program: 1. Otvorenie zasadnutia, 2. Zapojenie občianskej spoločnosti do monitorovania a plánovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) – Informatívna správa o podnetoch zástupcov občianskej spoločnosti k spravovaniu eurofondov zo strany Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky, 3. Zapojenie občianskej spoločnosti do plánovania nového programového obdobia eurofondov (2028 – 2034) – Informatívna správa, 4. Informácia o plnení uznesenia Rady vlády Slovenskej republiky pre mimovládne neziskové organizácie č. 2 z 11. marca 2026 k aplikácii následkom zrušenia ustanovení zákona o mimovládnych neziskových organizáciách Ústavným súdom Slovenskej republiky vo vzťahu k postaveniu

Zasadnutie RV pre MVO

mimovládnych neziskových organizácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám, 5. Informácia o plnení uznesenia Rady vlády Slovenskej republiky pre mimovládne neziskové organizácie č. 3 z 11. marca 2026 k problémom s prechodom agendy združovania občanov na okresné úrady a nedodržiavaniu lehôt vyplývajúcich zo Zákona č. 140/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 83/1990, 6. Rôzne, 7. Záver.

Viac na www.minv.sk/?ros_rvmno_rokovania

Zasadnutie RV pre MVO

Pracovná skupina rozbieha prípravu legislatívy pre združovanie obcí

Štátny tajomník MV SR Michal Kaliňák

29. 06. 2026

Ministerstvo vnútra SR začalo pripravovať nový zákon o združovaní obcí. Na jeho tvorbe sa podieľa pracovná skupina zložená zo zástupcov štátu, samospráv, akademickej obce, odborného prostredia aj mimovládneho sektora. Tá dnes na pôde ministerstva vnútra absolvovala svoje prvé rokovanie. Cieľom je vytvoriť legislatívny rámec, ktorý podporí spoluprácu samospráv pri výkone agendy, poskytovaní služieb aj spoločnom rozvoji.

„Združovanie obcí musí byť pre samosprávy výhodou, nie administratívnou prekážkou. Práve preto pripravujeme legislatívu, ktorá vytvorí jasné pravidlá a podporí efektívnu spoluprácu tam, kde obciam prináša konkrétne výsledky,“ uviedol štátny tajomník a splnomocnenec vlády pre územnú samosprávu Michal Kaliňák.

Na pôde rezortu vnútra prvýkrát zasadla pracovná skupina, ktorá bude pripravovať nový zákon o združovaní obcí. Okrem zástupcov rezortu ju tvoria aj zástupca Združenia miest a obcí Slovenska, ktoré zastupuje samosprávy naprieč celým Slovenskom vrátane vidieckych a prihraničných obcí, kde pôsobi najviac samospráv zapojených do Centier zdieľaných služieb, zástupkyňa Vidieckeho parlamentu za mimovládne organizácie, prezidentka Asociácie komunálnych ekonómov SR a dekan Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

„Dnes sme diskutovali o tom, akým spôsobom nastavíme legislatívne parametre, ktoré budú podpornými nástrojmi na združovanie samospráv – či už pri spoločnom výkone agendy, alebo pri spoločnom zabezpečovaní služieb. Zároveň chceme upraviť aj postavenie spolupracujúcich obcí vo vzťahu k zhodnocovaniu ich majetku prostredníctvom spoločných projektov,“ konkretizoval štátny tajomník.

Prípravovaná legislatíva sa bude primárne sústreďovať na precizovanie zákonného postavenia obce. Súčasťou zákona bude aj ukotvenie Centier zdieľaných služieb ako moderného modelu spoločných úradovní, ktorý už v pilotnom projekte ukazuje svoju opodstatnenosť a životaschopnosť.

„Naším cieľom je vytvoriť legislatívu, ktorá obciam uľahčí spoluprácu, posilní ich možnosti spoločne zabezpečovať kvalitné služby pre ľudí a prispeje k efektívnejšiemu fungovaniu miestnej samosprávy. Prvé výstupy pracovnej skupiny predstavíme už v septembri na odbornom okrúhlym stole, ktorý pripravujeme v spolupráci s Parlamentným inštitútom pod záštitou predsedu parlamentu Richarda Rašiho,“ doplnil Michal Kaliňák.

Stretnutie so štátnym tajomníkom Ministerstva vnútra SR Michalom Kaliňákom

.....

Vláda Slovenskej republiky 2.7.2026 schválila Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie v Slovenskej republike na roky 2026 – 2028

Dokument nadväzuje na predchádzajúce akčné plány a predstavuje ďalší krok v naplňaní záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v medzinárodnej Iniciatíve pre otvorené vládnutie (Open Government Partnership – OGP).

Akčný plán obsahuje 15 záväzkov a 38 konkrétnych úloh, ktorých cieľom je posilniť princípy otvoreného vládnutia, zlepšiť zapájanie verejnosti do tvorby verejných politík, podporiť rozvoj dobrovoľníctva, rozšíriť vzdelávanie v oblasti otvoreného vládnutia a zefektívniť využívanie otvorených dát vo verejnej správe. Na plnení úloh sa budú podieľať viaceré rezorty, inštitúcie verejnej správy a aktéri občianskej spoločnosti.

Otvorené vládnutie je postavené na partnerstve medzi štátom a občanmi. Schválený akčný plán je výsledkom spolupráce verejnej správy, samospráv, akademickej obce a občianskej spoločnosti a vytvára priestor na to, aby sa občania mohli aktívnejšie podieľať na verejnom dianí a rozhodovacích procesoch.

Slovenská republika patrila medzi prvé krajiny na svete, ktoré sa v roku 2011 zapojili do iniciatívy OGP. Cieľom tejto medzinárodnej platformy je posilňovať transparentnosť, participáciu verejnosti, integritu a zodpovednosť verejných inštitúcií. Akčné plány OGP predstavujú základný nástroj, prostredníctvom ktorého členské krajiny prijímajú konkrétne záväzky na podporu otvoreného vládnutia.

Schválením Akčného plánu OGP 2026 – 2028 Slovenská republika potvrdzuje svoj záväzok pokračovať v budovaní otvorenejšej, transparentnejšej a participatívnejšej verejnej správy v prospech občanov.

Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie v Slovenskej republike na roky 2026 – 2028 prijatý uznesením vlády SR č. 278/2026.

Strategické plány SPP: Skutočný kompas rozvoja vidieka alebo len administratívne cvičenie?

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) patrí medzi najvýznamnejšie politiky Európskej únie. V rámci viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 je na ňu vyčlenených 386,6 miliardy eur v bežných cenách. Každý členský štát dnes pripravuje vlastný Strategický plán SPP, ktorý určuje, ako budú tieto prostriedky využité na podporu poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a ochrany životného prostredia. Slovensko má v rámci svojho Strategického plánu SPP k dispozícii 4,068 miliardy eur verejných zdrojov, z toho 3,385 miliardy eur z rozpočtu EÚ a 683 miliónov eur zo štátneho spolufinancovania.

Účastníci stretnutia k projektu Tools4 CAP

Nová vedecká štúdia pripravená v rámci európskeho projektu Tools4CAP (Common-Agricultural-Policy-Strategic-Plans-Smokescreens-or-instruments-for-evidence-based-policy-making.pdf) otvára dôležitú otázku: Sú strategické plány skutočne postavené na dôkazoch a kvalitných analýzach, alebo predstavujú kompromis medzi politickými záujmami?

Čo znamená tvorba politík založená na dôkazoch?

Moderné verejné politiky by mali vychádzať z rozhodovania založeného na spoľahlivých dátach, vedeckých poznatkoch a objektívnych analýzach.

V ideálnom prípade by proces tvorby strategických dokumentov mal zahŕňať kvalitnú analýzu potrieb územia, jasné stanovenie priorít, logicky navrhnuté opatrenia, merateľné výsledky, priebežné hodnotenie dopadov a aktívne zapojenie všetkých relevantných aktérov.

Takýto prístup umožňuje efektívnejšie využívať verejné financie a zvyšuje dôveru občanov vo verejné inštitúcie.

Čo ukázal výskum?

Autori analyzovali prípravu strategických plánov SPP vo viacerých členských štátoch EÚ a porovnali ich s princípmi tvorby politík založených na dôkazoch.

Výsledky poukazujú na viacero spoločných problémov:

- jednotlivé fázy prípravy strategických plánov na seba často logicky nenadväzujú,
- analýzy potrieb nie sú dostatočne prepojené s navrhnutými intervenciami,
- vedecké poznatky a kvantitatívne analytické ná-

Témy programu – Marieta Okenková

- stroje sa využívajú len obmedzene,
- výber opatrení býva ovplyvnený historickými rozhodnutiami a politickými kompromismi,
- medzi stanovenými cieľmi, rozpočtom a očakávanými výsledkami často chýba jasná intervenčná logika.

Inými slovami, strategické plány síce spĺňajú legislatívne požiadavky, no ich strategická kvalita a vnútorná konzistentnosť zostáva v mnohých prípadoch slabšia, než sa pôvodne očakávalo.

Prečo je to dôležité aj pre Slovensko?

Slovensko stojí pred viacerými výzvami, ako sú starnutie vidieckej populácie, odliv mladých ľudí, klimatická zmena, znižovanie biodiverzity, potravinová bezpečnosť a regionálne rozdiely.

Riešenie týchto problémov si vyžaduje kvalitné verejné politiky, ktoré budú založené na spoľahlivých údajoch a dlhodobom strategickom plánovaní.

Ak sa rozhodnutia prijímajú prevažne na základe zaužívaných postupov alebo krátkodobých politických priorít, existuje riziko, že verejné investície neprinesú očakávané výsledky.

Aké odporúčania prináša štúdia?

Autori navrhujú viacero krokov, ktoré môžu zlepšiť kvalitu strategického plánovania:

- systematicky prepájať vedecký výskum s tvorbou politík,
- posilniť analytické kapacity verejnej správy, rozšíriť využívanie modelovania, hodnotení dopadov a otvorených dát,
- vytvoriť transparentnejšie procesy rozhodovania, podporovať pravidelný dialóg medzi vedcami, tvorca-

- mi politik, farmármi, samosprávami a občianskou spoločnosťou,
- zabezpečiť priebežné vyhodnocovanie účinnosti jednotlivých opatrení a ich priebežnú aktualizáciu.

Nové obdobie po roku 2027

Európska komisia pripravuje nový systém strategického plánovania po roku 2027. Ten má byť administratívne jednoduchší a viac prepojený s ďalšími európskymi fondmi.

Autori však upozorňujú, že zjednodušenie nesmie znamenať oslabenie analytického prístupu. Naopak, budúca SPP by mala ešte viac stavať na kvalitných dátach, hodnotení dopadov a transparentnom rozhodovaní.

Čo si z toho môžeme odniesť?

Budúcnosť slovenského vidieka nebude závisieť iba od objemu európskych financií, ale predovšetkým od kvality rozhodnutí, ktoré budú ich využitie usmerňovať.

Silné partnerstvá medzi vedou, verejnou správou, samosprávami, farmármi a miestnymi komunitami môžu zabezpečiť, aby sa strategické dokumenty nestali iba povinnou administratívnou formalitou, ale skutočnými nástrojmi inteligentného, udržateľného a spravodlivého rozvoja vidieka.

Práve dôsledné využívanie poznatkov, otvorený dialóg a systematické hodnotenie výsledkov predstavujú základ modernej politiky, ktorá dokáže reagovať na meniace sa potreby slovenského vidieka aj celej Európy.

Práca v skupine

Deň v sadoch OVOSAD MYJAVA predstavil ekologické ovocinárstvo aj moderné technológie

Dňa 1. júla 2026 sa v priestoroch OVOSADU MYJAVA na Jablonskej 9015 v Myjave konalo odborné podujatie s názvom Deň v sadoch OVOSAD MYJAVA. Organizujú ho spoločnosti OVOSAD MYJAVA, Bioeconomy Cluster, EKOTREND Slovakia, RPPK Trenčín a Národná sieť rozvoja vidieka SR.

OVOSAD MYJAVA sa dlhodobo venuje ekologickému a regeneratívemu hospodárstvu. Na približne 200 hektároch poľnej výroby pestuje plodiny ako špalda, vika, ďatelina či horčica. Významnú časť činnosti tvorí aj ekologická ovocinárska výroba na 135 hektároch sádov, kde dominujú najmä čerešne, višne a slivky. V menšom rozsahu sa pestujú aj ríbezle, černice, šípky, arónia, hrušky, marhule, jablká a orechy.

Účastníci sa počas dňa oboznámili s modernými postupmi pestovania bio čerešní, vrátane využívania konštrukcií, závlahy, ochranných sietí a fólií. Súčasťou programu bolo aj predstavenie Národnej siete rozvoja vidieka SR a aktuálnych výziev Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027.

Dopoludňajšia časť bpla venovaná ukázkam techniky, možnostiam financovania z prostriedkov SP SPP 2023 – 2027, pestovaniu bio čerešní a poľnej výrobe so zameraním na bio špaldu a osivársku bio

Účastníci priamo v sade

výrobe huňatú. Po prestávke spojennej s ochutnávkou výrobkov spoločnosti OVOSAD odborníci hovorili aj o pestovaní bio višní, vplyvoch zmeny klímy a škodách spôsobovaných zverou.

Popoludní sa program presunul k tradičnému pestovaniu bio sliviek na Myjave. Účastníci si pozreli starý sad z roku 1984 aj novšie výsadby z rokov 2017 až 2020. Záver podujatia patrilo možnostiam predaja a zhodnotenia bio ovocia, vrátane samozberu čerešní, višní a ríbezlí.

Odborným programom účastníkov sprevádzali Ing. Petra Říhová a Ing. Břetislav Říha. Témy spojené s Národnou sieťou rozvoja vidieka SR a aktuálnymi výzvami predstaví Ing. Petra Hrková, PhD.

Podujatie sa uskutočnilo priamo v sadoch a na poliach spoločnosti OVOSAD MYJAVA.

Otvorenie odborného podujatia v Myjave

Vidiecky parlament mladých: rok rastu a nové výzvy pre rok 2026

Vidiecky parlament mladých na Slovensku sa začiatkom marca stretol v Krupine na výročnej členskej schôdzi spojenej s teambuildingom.

Stretnutie na Chate pod Sixovkou nebolo iba príležitosťou zhodnotiť úspešný rok 2025, ale najmä priestorom na spoločné plánovanie ďalšieho smerovania organizácie, ktorá dlhodobo posilňuje hlas mladých ľudí z vidieckych regiónov.

Rok 2025 v znamení rastu

Rok 2025 bol pre Vidiecky parlament mladých na Slovensku obdobím intenzívneho rastu, nových partnerstiev a rozširovania aktivít. Organizácia počas roka zrealizovala viac ako 40 aktivít, do ktorých sa zapojilo vyše 2 600 mladých ľudí. Súčasne rozvíjala viac než deväť aktívnych projektov a prepájala mladých ľudí, samosprávy, odborníkov, mládežnícke organizácie aj európske inštitúcie.

Aktivity sa uskutočňovali v rámci programov Erasmus+, CERV, Horizon Europe, Vyšehradského fondu a Európskeho zboru solidarity. Témy boli rôznorodé, no spájala ich snaha vytvárať lepšie podmienky pre život mladých ľudí na vidieku. Organizácia sa venova-

Tím VPMS na Chate pod Sixovkou

Spoločné aktivity

la participácii mládeže, rozvoju mäkkých zručností, komunitnej práce, duševnému zdraviu, environmentálnym iniciatívam aj podpore mladých lídrov.

Dôležitým míľnikom bola implementácia iniciatívy Európska mládežnícka dedina. Jej cieľom je podporovať mladých ľudí v obciach, aby dokázali pomenovať potreby svojich komunít, pripravovať vlastné projekty a aktívne vstupovať do verejného života. Program vytvára priestor na spoluprácu medzi mladými, samosprávou a miestnymi obyvateľmi a ukazuje, že aj v menších dedinách môžu vznikať kvalitné a dlhodobé riešenia.

Práca v skupinách

Od bilancovania k spoločnému plánu

Výročná členská schôdza v Krupine spojila formálnu časť s pracovnými workshopmi a neformálnym programom. Členovia sa venovali prezentácii projektov, tvorbe stratégie a príprave akčného plánu organizácie. Diskusie pomohli pomenovať priority na ďalšie obdobie a zároveň posilnili spoluprácu medzi ľuďmi, ktorí pôsobia v rôznych regiónoch a venujú sa odlišným témam.

V roku 2026 chce organizácia ešte výraznejšie presadzovať hlas vidieckej mládeže v rozhodovacích procesoch na miestnej, národnej aj európskej úrovni. Medzi hlavné priority patrí rozvoj kapacít mladých

Spoločné plánovanie na rok 2026

lídrov, medzinárodná spolupráca, podpora komunít, digitálne kompetencie, udržateľnosť a rozširovanie projektového portfólia.

Pokračovať budú projekty Europe Direct Banskobystrický región, PoliRuralPlus, AllOnBoard, Rural Map, Rural Youth Forward či FUSE. Súčasne sa pripravujú ďalšie projektové žiadosti v programe Erasmus+ a viaceré domáce aj medzinárodné stretnutia, workshopy a vzdelávacie aktivity.

Stretnutie v Krupine potvrdilo, že Vidiecky parlament mladých na Slovensku má aktívny tím, jasnú víziu a ambíciu vytvárať priestor, v ktorom mladí ľudia nebudú iba prijímateľmi rozhodnutí, ale ich rovnocennými spolupracovníkmi. Budúcnosť vidieka totiž nevzniká bez mladých ľudí, ich nápadov, energie a ochoty prevziať zodpovednosť za miesto, v ktorom žijú.

Preberanie tričiek s logom VPMS

JAKUB DVORSKÝ

Lišov Múzeum za vzdelávaním do sveta: inšpirácie zo Španielska a Cypru

Lišov Múzeum využíva akreditáciu Erasmus+ vo vzdelávaní dospelých na prepájanie ľudí z vidieckych organizácií, fariem a komunít so zahraničnými partnermi. **Dve májové mobility v roku 2026 zaviedli účastníkov do Andalúzie a na Cyprus.** Hoci obe krajiny ponúkli odlišné prostredie, spájala ich rovnaká otázka: ako možno kultúrne dedičstvo, miestne produkty, remeslá a komunitný život premeniť na zdroj vzdelávania a rozvoja vidieka.

Učenie, ktoré sa nezačína v učebni

Vzdelávanie dospelých nemusí prebiehať iba prostredníctvom prednášok a školení. Môže vzniknúť priamo v krajine, na farme, v remeselnej dielni, pri spoločnom varení alebo v rozhovore s ľuďmi, ktorí dlhodobo rozvíjajú svoje obce. Práve na tomto princípe sú postavené mobility konzorcia Lišov Múzea. V apríli a máji 2026 sa do Španielska a na Cyprus vydali zástupcovia Lišov Múzea, Vidieckeho parlamentu na Slovensku, OZ Nádej v Uhatíne, Asociácie mladých farmárov na Slovensku a ďalších partnerských organizácií.

Účastníci neboli iba pasívnymi návštevníkmi. Zapájali sa do praktických činností, diskutovali s miest-

Španielsko – ukážka spracovania dubu korkového

nymi hospodármi, remeselníkmi a komunitnými pracovníkmi a každý deň spoločne reflektovali, ktoré skúsenosti môžu využiť vo svojich organizáciách a obciach na Slovensku.

Andalúzia: krajina, hospodárenie a sociálna zodpovednosť

Prvá mobilita sa uskutočnila od 30. apríla do 7. mája v Andalúzii. Hostiteľská Fundación Monte Mediterráneo pôsobí na farme Dehesa San Francisco, v tradičnom agroekologickom systéme, kde sa prepájajú dubové lesy, pastviny, chov zvierat a ochrana biodiverzity. Na približne 700 hektároch

Španielsko – v mäsovýrobe Iberico

Španielsko – prírodný monument – 400-ročný dub

Vyskúšanie si záhradkárstva v Španielsku

tu hospodária s hovädzím dobytkom, ovcami a prasiatami Ibérico a zároveň sa venujú zadržiavaniu vody, obnove pôdy a boju proti erózii.

Pre účastníkov bolo dôležité vidieť, že udržateľnosť nie je iba odborný pojem, ale každodenné rozhodovanie o pôde, vode, zvieratách a budúcnosti farmy. Prakticky si vyskúšali prípravu pôdy, sadenie zeleniny a úpravu záhrad. Spoznali tiež spracovanie korku, výrobu syrov a tradičný proces dozrievania jamónu Ibérico. Každá z týchto skúseností ukázala, že miestna ekonomika môže stáť na kvalite, šetrnom využívaní zdrojov a produktoch s jasným pôvodom.

Silnou témou bola aj sociálna udržateľnosť. V Seville účastníci navštívili zeleninovú farmu, ktorú vytvorili obyvatelia sociálne znevýhodnenej štvrte po absolvovaní tréningu vo Fundación Monte Mediterráneo. Podnik dnes zamestnáva miestnych ľudí a funguje prostredníctvom pravidelného debničkového predaja. Tento príklad ukázal, že rozvoj vidieka a lokálnej ekonomiky môže zároveň vytvárať nové príležitosti pre ľudí, ktorí sa ocitli na okraji spoločnosti.

túry prepájajú komunity. Pre Lišov Múzeum, ktoré prevádzkuje Galériu masiek s viac ako 400 maskami z celého sveta, išlo zároveň o cennú odbornú inšpiráciu pre ďalšie vzdelávacie aktivity.

Dve krajiny, spoločné poslanstvo

Španielsko ukázalo, ako možno prepájať poľnohospodárstvo, ochranu krajiny, lokálne spracovanie a sociálne podnikanie. Cyprus priniesol príklady, ako môžu remeslá, gastronómia a kultúrne dedičstvo ostať živou súčasťou obce a zároveň vytvárať pracovné príležitosti, turistickú ponuku aj priestor na neformálne vzdelávanie.

Obe mobility potvrdili, že budúcnosť vidieka nevzniká kopírovaním hotových riešení. Vzniká vtedy, keď sa miestne skúsenosti prepájajú s novými podnikmi a keď sa ľudia vracajú domov s chuťou skúšať, spolupracovať a prispôbiť získané poznatky svojim podmienkam. Práve v tom spočíva význam programu Erasmus+ pre Lišov Múzeum a jeho partnerov: zahraničná cesta sa nekončí návratom, ale pokračuje v komunitách, remeselných dielnach, na farmách a v ďalších aktivitách slovenského vidieka.

Cyprus – výroba mozaiky

Cyprus: dediny remesiel a živé kultúrne dedičstvo

Len niekoľko dní po návrate zo Španielska nasledovala od 18. do 25. mája mobilita na Cypre. Štrnásť účastníkov bolo ubytovaných v tradičnej obci Pano Lefkara, známej čipkou lefkaritika zapísanou v UNESCO a výrobou strieborných šperkov. Program prebiehal aj v Kato Drys, Nikózii, Zygi a ďalších lokalitách a zameriaval sa na remeslá, kultúrne dedičstvo, gastronómiu a komunitné vzdelávanie.

V bývalom olivovom mlyne Mola Culture Factory, ktorý sa zmenil na kreatívne a komunitné centrum, si účastníci vyskúšali výrobu tradičného lana, macramé aj aktivity venované kultúrnej rozmanitosti. V Kato Drys spoznali výrobu jednoduchého nábytku z feniklu obrovského, pripravovali karbový sirup a navštívili miestne múzeum. Ďalšie workshopy boli venované mozaiké, čerenej keramike, strieborníctvu a výrobe syrov halloumi a anari.

Jedným z najsilnejších momentov bola výroba masiek Kalikantzaros, postáv z gréckeho a cyperského folklóru. Diskusia pri maskách sa prirodzene dotkla identity, strachu, humoru, tradícií aj schopnosti kul-

Cyprus – výroba syra halloumi na farme

Cyprus – výroba stoličky z fenyklu

Aké dojmy zanechala mobilita na Cypre?

Bernadett „Pre mňa tento výlet nebol len obyčajným výletom, pretože sme sa naučili veľa o kultúre, náboženstve a rôznych remeslách, ako je výroba mozaík, macramé či masiek. Vlastnými rukami sme na farme vyrobili syr, videli sme, ako sa vyrábajú strieborné šperky, a spoznali sme aj proces výroby vína.

Cyprus – workshop výroby masiek kalikanteros

Zaujímavé bolo sledovať, akými spôsobmi si ľudia zarábajú na živobytie. Mala som pocit, akoby sme sa na chvíľu vrátili do minulosti, keď si ľudia zarábali vlastnou prácou a vyrábali veci, ktoré vedeli robiť – napríklad drevené stoličky, karobový sirup, med či olivový olej.

Spoločné aktivity s kartami boli veľmi príjemné. Aj napriek tomu, že som skôr introvertný človek, som si ich veľmi užila.

Domov som si odniesla pocit slobody, energiu, ktorú tamojší ľudia vyžarujú, nové vedomosti a nádherné výhľady, aké som dovtedy nikde nevidela.

Som veľmi vďačná, že som mohla zažiť túto skúsenosť. Ďakujem ľuďom, ktorí nás srdečne privítali a varili pre nás, organizátorom, ktorí pripravili celý program od začiatku až do konca, a tiež celej skupine. Každý z nás bol iný, no napriek tomu sme spolu vytvorili príjemnú a harmonickú atmosféru.“

Módna prehliadka v Mola Culture Factory

Andrea „So vzdelávaním na Cypre som Ubrankovičová nadmieru spokojná. Spoznala som miestne zvyky, život, tradičné remeslá, jedlá, náboženstvo, kultúru a mnoho príbehov, ktoré zažili miestni obyvatelia. Získala som nové zručnosti, nové priateľstvá a iný pohľad na život. Organizácia bola dobre nastavená, zместilo sa nám do programu mnoho aktivít. Celkovo si prinášam skutočne mnoho fantastických zážitkov a prežitých emócií. Určite by som sa znovu zúčastnila na ďalších dobrodružstvách. Ďakujem.“

Stret architektúry dvoch náboženstiev – moslimská mešita, ktorá vznikla v pôvodne kresťanskej katedrále v tureckej časti hlavného mesta Nikózia.

Pavol „Tvorivosť je mnohotvárná. Vie byť praktická ako ujo Jakobos, ktorý z drevených stoniek fenyklu vyrába ľahučké no pevné stoličky. Má dokonca neodolateľnú vôňu a chuť ako hallumi a azari z rodinnej farmy pani Luly. Dokáže byť aj márnivo krásna ako precízne výšivky žien z Kato Drys. Aj zrodená v ohni, dyme a zápachu ako šperky striebrotepcov z Pano Lefkara. Je skrytá aj v nekonečnej trpezlivosti vinohradníčky, aj v spontánnej piesni pri dobrom jedle. Občas rozpustilo vtipná ako masky kalikanteros alebo vznešene spirituálna ako ortodoxné ikony.

Tvorivosť je vlastná každému človeku. Je to naša identita. Či už pracujeme hlavou, rukami, alebo si azda myslíme, že sme na všetko ľaví. Aj toto sme objavovali na Cypre. Strojová výroba, robotika či umelá inteligencia v mnohých oblastiach nahrádzajú ľudskú prácu. E-shopy na internete sú ako Aladinova lampka – môžeme mať takmer všetko bez námahy a čakania.

Ale už na štyritisícročnej keramike v Cyperskom národnom múzeu vidno niečo, čo bude vždy robiť rozdiel. Prácu, ktorá má v sebe priam detskú hravosť, zvedavosť a vnímavosť, vzťah k tým, pre koho ju robíme, aj hlboké vedomie, že nás niečo presahuje a pozýva mať bázeň pred životom okolo nás a v nás. Dáva nám zmysel a dôstojnosť. Toto spája generácie, národy aj vierovyznania.

Napriek rozdeleniu a krivdám, ktorých nemými svedkami sú na Cypre stovky prázdnych domov po vyhnaných rodinách, spev ortodoxného kňaza v chráme znie takmer rovnako ako spev muezína z minaretu. Určite tušíte prečo.“

Odlievanie striebra v striebrotepeckej dielni

Účastníci mobility na Cypre s certifikátmi

Mladí ľudia môžu spoluvytvárať budúcnosť chránených území

Ako pritiahnúť mladých ľudí k ochrane prírody a zároveň im dať reálny priestor ovplyvňovať rozvoj regiónov, v ktorých žijú? Odpovede bude hľadať nový projekt Youth for Nature Parks – YOUNG, ktorý prepája partnerov z Rakúska a Slovenska. Jeho prvé spoločné stretnutie sa uskutočnilo 13. – 14. mája 2026 v Rakúsku.

Partnerstvo pre prírodu a mladých

Projekt Youth for Nature Parks – Young people shaping the future in protected areas je podporený z programu Erasmus+ ako malé partnerstvo KA2

v sektore mládeže. Jeho cieľom je vytvoriť nové možnosti, ako môžu mladí ľudia vstupovať do života prírodných parkov, chránených krajinných oblastí a vidieckych regiónov. Nemajú pritom zostať iba

Miesto konania úvodného stretnutia – Graz v Rakúsku

návštevníkmi, ale stať sa aktívnymi spolutvorcami nápadov, aktivít a riešení.

Úvodné stretnutie hostila rakúska organizácia Verband der Naturparke Österreichs, ktorá zastrešuje sieť 47 prírodných parkov v Rakúsku. Na projekte spolupracuje s Hochschule für Agrar – und Umweltpädagogik vo Viedni a s Vidieckym parlamentom mladých na Slovensku. Slovenskú organizáciu na stretnutí zastupovali Monika Slaninová a Jakub Dvorský.

Najskôr treba poznať potreby mladých

Počas úvodného pracovného stretnutia si partneri predstavili svoje organizácie, rozdelili úlohy a pripravili harmonogram ďalších aktivít. Dôležitou súčasťou diskusie bolo nastavenie projektu tak, aby nevychádzal iba z predstáv odborníkov, ale najmä zo skutočných potrieb mladých ľudí a organizácií pôsobiach v chránených územiach.

V Rakúsku a na Slovensku preto vznikne analýza potrieb mladých ľudí. Online dotazník doplnia rozhovory s pracovníkmi s mládežou, odborníkmi na environmentálne vzdelávanie a zástupcami správ chránených území. Partneri chcú zistiť, čo mladých ľudí motivuje zapájať sa do ochrany prírody, ktoré aktivity ich oslovujú a aké prekážky im bránia v aktívnej účasti.

Pilotné workshopy aj v Štiavnických vrchoch

Na získané poznatky nadviažu pilotné workshopy pre mladých ľudí v Rakúsku a na Slovensku. Budú priestorom na testovanie nových foriem participácie, tvorbu vlastných nápadov a hľadanie konkrétnych možností, ako môže mladá generácia prispievať k budúcnosti chránených území.

Na Slovensku sa aktivity zamerajú najmä na prostredie chránených krajinných oblastí. Jedným z dôležitých miest realizácie bude CHKO Štiavnické vrchy v okolí Banskej Štiavnice. Projekt tak prepojí mladých ľudí s konkrétnym územím, jeho prírodnými hodnotami, miestnymi komunitami a ľuďmi, ktorí sa oň starajú.

Praktický sprievodca pre regióny

Jedným z hlavných výstupov projektu bude praktický sprievodca pre zapájanie mladých ľudí v chránených územiach. Využiť ho budú môcť prírodné parky, správy chránených krajinných oblastí, školy, samosprávy, mládežnícke organizácie a ďalší aktéri,

Projektový tím

ktorí chcú mladým ľuďom ponúknuť viac priestoru na spoluprácu, diskusiu a spoločné rozhodovanie.

Projekt YOUNG vychádza z presvedčenia, že ochrana prírody a rozvoj vidieka nemôžu byť oddelené od ľudí, ktorí v regiónoch žijú. Chránené územia môžu byť nielen miestom ochrany prírodného dedičstva, ale aj priestorom vzdelávania, dobrovoľníctva, aktívneho občianstva a vzniku nových nápadov. Mladí ľudia pritom majú čo povedať k tomu, ako bude ich krajina a ich región vyzeráť v budúcnosti.

Aj z vidieka sa dá meniť Európa

Podujatie **European Rural Youth Summit 2025** (ERYS 2025 – Európsky samit vidieckej mládeže), ktoré pripravil Vidiecky parlament mladých na Slovensku, **sa stalo slovenským národným víťazom Ceny Karola Veľkého pre mladých 2026**. Ocenenie Európskeho parlamentu vyzdvihlo podujatie, ktoré prepája mladých ľudí z vidieckych regiónov, posilňuje ich sebavedomie a vytvára priestor na to, aby aktívne vstupovali do verejného života.

Ocenenie s európskym významom

Cena Karola Veľkého pre mladých patrí medzi najvýznamnejšie európske ocenenia určené mladým ľuďom a ich iniciatívam. Každoročne oceňuje aktivity, ktoré podporujú európsku spoluprácu, demokraciu, solidaritu a aktívne občianstvo. Podujatie ERYs 2025 bolo vybrané ako národný víťaz za Slovensko a zaradilo sa medzi 27 národných víťazov reprezentujúcich členské štáty Európskej únie.

Slávnostné odovzdávanie ocenení sa uskutočnilo 12. mája 2026 v nemeckom Aachene, kde sa stretli zástupcovia všetkých 27 národných víťazov. Vidiecky parlament mladých na Slovensku a podujatie ERYs 2025 na ceremónii zastupovala Mária Ďuricová.

Pre Vidiecky parlament mladých na Slovensku je toto uznanie dôkazom, že kvalitné a ambiciózne podujatia nemusia vznikať iba vo veľkých mestách. Aj mladí ľudia z menších obcí a regiónov dokážu prinášať témy, ktoré majú európsky rozmer, prepájať komunity a vytvárať riešenia dôležité pre budúcnosť vidieka.

Priestor pre hlas vidieckej mládeže

ERYs 2025 vznikol s cieľom podporiť mladých ľudí z vidieckych oblastí a ukázať im, že ich hlas má význam. Mladí na vidieku často čelia menšiemu množstvu príležitostí, slabšiemu prístupu k vzdelávaniu či obmedzeným možnostiam zapojiť sa do rozhodovania. Podujatie preto vytvorilo priestor na

Zástupkyňa Vidieckeho parlamentu mladých na oceňovaní – Mária Ďuricová

Účastníci podujatia v nemeckom Aachene

stretnutia, workshopy, diskusie a rozvoj líderských i komunikačných zručností.

Súčasťou podujatia bolo aj prepájanie mladých ľudí s odborníkmi, samosprávami, verejnými inštitúciami a ďalšími mládežníckymi organizáciami. Účastníci získavali nové skúsenosti, učili sa formulovať vlastné potreby a návrhy a zároveň spoznávali možnosti, ako môžu meniť svoje obce a regióny.

Od miestnej skúsenosti k európskej spolupráci

Silnou stránkou podujatia bolo prepojenie lokálnej reality s európskym kontextom. Témy mladých ľudí z vidieka – od dostupnosti služieb a vzdelávania až po participáciu, pracovné príležitosti či komunitný život – nie sú iba slovenskou skúsenosťou. Podobné výzvy riešia vidiecke regióny v celej Európe.

Práve preto ERYs vytváral priestor na medzinárodné zdieľanie, vzájomnú inšpiráciu a vznik nových

partnerstiev. Mladí ľudia mohli porovnávať situáciu vo svojich krajinách, pomenovať spoločné problémy a diskutovať o riešeniach, ktoré môžu byť využiteľné aj v ďalších komunitách.

Ocenenie je začiatkom ďalšej práce

Národné víťazstvo v Cene Karola Veľkého pre mladých nie je iba uznaním úspešne zorganizovaného podujatia. Je zároveň záväzkom pokračovať v podpore vidieckej mládeže, rozširovať príležitosti a pomáhať mladým ľuďom, aby si viac verili a dokázali prevziať zodpovednosť za rozvoj svojho okolia.

Podujatie ERYs 2025 ukázalo, že pôvod z malej obce nie je prekážkou. Rozhodujúca je vízia, ochota spolupracovať a odvaha priniesť vlastné nápady. Budúcnosť európskeho vidieka totiž nevzniká niekde ďaleko – začína v dedinách, komunitách a medzi mladými ľuďmi, ktorí sa rozhodnú byť aktívni.

Budúcnosť vidieka sa tvorí spoluprácou

Na pôde Žilinského samosprávneho kraja sa 27. apríla 2026 uskutočnil okrúhly stôl venovaný aktualizovanej Vízii pre atraktívnejší vidiek – Slovensko 2040. Zástupcovia verejnej správy, samospráv, akademického sektora, miestnych akčných skupín a občianskej spoločnosti diskutovali o tom, ako premeniť dlhodobé strategické ciele na konkrétne opatrenia, služby a príležitosti pre ľudí žijúcich na vidieku.

Spoločný rámec pre slovenský vidiek

Vízia pre atraktívnejší vidiek – Slovensko 2040 vzniká ako dlhodobý strategický rámec pre rozvoj vidieckych oblastí. Jej ambíciou je prepájať verejné inštitúcie, samosprávy, občiansky a súkromný sektor a vytvoriť spoločné smerovanie, ktoré nebude závislé iba od jedného projektu či volebného obdobia. Dokument nadväzuje na Dlhodobú víziu Európskej únie pre vidiecke oblasti a na európsky Vidiecky pakt. V decembri 2025 bola slovenská Vízia uznaná

Diskusia počas okrúhleho stola

Európskou komisiou ako úspešný príklad z praxe v rámci Vidieckeho aktu.

Slovenský vidiek má významný prírodný, kultúrny, hospodársky aj ľudský potenciál, no zároveň čelí dlhodobým problémom. Medzi ne patrí odchod mladých a vzdelaných ľudí, starnutie populácie, nedostatok pracovných príležitostí, slabšia dostupnosť verejných služieb, dopravné a digitálne znevýhodnenie či obmedzené kapacity menších samospráv. Okrúhly stôl preto vytvoril priestor na pomenovanie potrieb regiónov a hľadanie spôsobov, ako ich premietnuť do verejných politík a konkrétnych riešení.

Diskusia naprieč sektormi

Na stretnutí sa zúčastnilo 24 ľudí prezenčne a ďalších päť online. Zastúpená bola štátna správa, regionálna a miestna samospráva, miestne akčné skupiny, akademické a výskumné pracoviská, občianska spoločnosť aj organizácie regionálneho rozvoja.

Účastníci diskusie

Medzi účastníkmi boli zástupcovia Žilinského samosprávneho kraja, MIRRI SR, MPSVR SR, ZMOS-u, mesta Ružomberok, Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Ústavu krajinskej ekológie SAV a viacerých miestnych akčných skupín.

Diskusia sa sústredila na päť tematických oblastí: kvalitu života a služby na vidieku, podnikanie a nové formy ekonomiky, vzdelávanie a mladých ľudí, zelenú transformáciu a adaptáciu na zmenu klímy, ako aj riadenie a partnerstvá pri koordinácii politík a fondov. Účastníci zdôraznili potrebu lepšej spolupráce medzi štátom, regiónmi, mestami a obcami. Dôležité sú tiež jasnejšie kompetencie, stabilnejšie financovanie, kvalitné dáta a zrozumiteľné strategické smerovanie.

Priestor pre mladých, inovácie a miestnu ekonomiku

Jednou z kľúčových tém bola generačná obnova vidieka. Mladí ľudia musia mať reálnu možnosť na vidieku bývať, pracovať, podnikáť a zapájať sa do rozhodovania. Nestačí ich pozyvať až k hotovým riešeniam. Potrebne je vytvárať podmienky na dostupné bývanie, kvalitné vzdelávanie, pracovné príležitosti, občiansku participáciu a rozvoj komunitného života.

Pozornosť sa venovala aj inováciám a digitálnej transformácii. Dátové platformy, digitálne dvojčatá území, umelá inteligencia či inteligentné územné plánovanie môžu samosprávam a regiónom pomôcť lepšie porozumieť potrebám obyvateľov a pripravovať

účinnnejšie riešenia v oblasti dopravy, energetiky, služieb a krajinneho plánovania. Technológie však majú byť nástrojom, nie cieľom – ich význam sa ukáže až vtedy, keď zlepšia každodenný život ľudí.

Pre atraktívny vidiek sú rovnako dôležité miestne pracovné príležitosti a silná lokálna ekonomika. Podpora podnikania, sociálnych podnikov, krátkych dodávateľských reťazcov, miestnej gastronómie a regionálnych partnerstiev môže vytvárať pracovné miesta a udržať pridanú hodnotu priamo v území.

Od vízie ku konkrétnym krokom

Jedným z hlavných záverov stretnutia bolo, že samotný strategický dokument nestačí. Je potrebné, aby sa jeho ciele premietli do konkrétnych opatrení, projektov, služieb a rozpočtových rozhodnutí. Regióny a samosprávy pritom zohrávajú dôležitú úlohu ako koordinátori rozvoja územia, pretože najlepšie poznajú miestne potreby a dokážu prepájať verejné, súkromné a komunitné zdroje.

Podujatie zorganizovali Slovenský vidiecky parlament, Vidiecky parlament mladých na Slovensku, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre a Úrad Žilinského samosprávneho kraja. Pre Vidiecky parlament mladých na Slovensku je dôležité, aby mladí ľudia neboli iba témou podobných diskusií, ale ich aktívnymi účastníkmi. Budúcnosť vidieka sa musí tvoriť spolu s tými, ktorí v regiónoch žijú, pracujú, podnikajú a chcú v nich zostať.

Predstavenie vízií atraktívnejšieho vidieka

Vízia pre atraktívnejší vidiek 2040 sa tvorí v dialógu s regiónmi

Budúcnosť slovenského vidieka bola počas prvých mesiacov roka 2026 témou série odborných diskusií v Bratislave a Žiline. Stretnutia na pôde Zastúpenia Európskej komisie, Ministerstva vnútra SR a Žilinského samosprávneho kraja spojili štátnu správu, samosprávy, akademické prostredie, občiansku spoločnosť, miestne akčné skupiny aj mladých ľudí. Ich spoločným cieľom bolo aktualizovať **Víziu pre atraktívnejší vidiek 2040** a posunúť ju od strategického dokumentu ku konkrétnym riešeniam.

Predstavenie vízie atraktívnejšieho vidieka na pôde zastúpenia Európskej komisie na Slovensku

Vidiek nie je okrajová téma

Odborný okrúhly stôl sa 9. februára 2026 uskutočnil na Zastúpení Európskej komisie na Slovensku. Organizovali ho Slovenský vidiecky parlament, Vidiecky parlament mladých na Slovensku a Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. Diskusia zdôraznila, že vidiek nemožno vnímať iba cez poľnohospodárstvo. Je priestorom života, práce, podnikania, vzdelávania, krajiny, bezpečnosti aj sociálnej stability.

Účastníci pomenovali problémy, ktoré sa v regiónoch opakujú: odliv mladých ľudí, slabšiu dostupnosť služieb, nedostatočnú infraštruktúru, fragmentáciu politík a nejasné rozdelenie kompetencií. Zároveň zaznelo, že vidiek a mestá nie sú protiklady, ale navzájom prepojený systém. Kvalita života na vidieku preto ovplyvňuje fungovanie celej krajiny.

Od európskeho rámca k verejným službám

Na diskusiu nadviazalo 10. februára 2026 pracovné stretnutie na Ministerstve vnútra SR so štátnym tajomníkom Michalom Kaliňákom. Pozornosť sa sústredila najmä na fungovanie samosprávy, dostupnosť verejných služieb, bezpečnosť v územiach, medziobecnú spoluprácu a cezhraničné partnerstvá. Stretnutie potvrdilo, že rozvoj vidieka nemôže byť úlohou jedného rezortu, ale vyžaduje koordináciu štátu, samospráv a občianskej spoločnosti.

Diskusia o vízii atraktívnejšieho vidieka na pôde zastúpenia Európskej komisie na Slovensku

Diskutované témy sa majú ďalej rozpracovať aj na pôde Komory obcí Združenia miest a obcí Slovenska. Dôležitým posolstvom bolo, že Vízia 2040 musí reagovať na každodenné potreby ľudí v obciach a vytvoriť stabilný rámec, ktorý presiahne jednotlivé volebné obdobia.

Regionálny pohľad zo Žiliny

Tretie pokračovanie diskusie sa konalo 27. apríla 2026 na pôde Žilinského samosprávneho kraja. Do okrúhleho stola sa zapojilo 24 účastníkov osobne a ďalší online. Zastúpené boli ministerstvá, regionálna a miestna samospráva, miestne akčné skupiny, akademické a výskumné inštitúcie aj organizácie regionálneho rozvoja.

Diskusia sa venovala kvalite života a službám, podnikaniu a novým formám ekonomiky, vzdelávaniu a mladým ľuďom, zelenej transformácii, adaptácii na zmenu klímy a koordinácii politík a fondov. Výraznou témou boli aj dáta, digitálna transformácia, umelá inteligencia a digitálne nástroje, ktoré môžu pomôcť pri doprave, energetike, službách, územnom plánovaní aj verejnej správe.

Spoločná vízia musí priniesť konkrétne zmeny

Všetky tri stretnutia ukázali, že slovenský vidiek potrebuje dlhodobý, koordinovaný a dátovo podložený prístup. Samotný strategický dokument nestačí. Jeho ciele sa musia premietnuť do lepších služieb, pracovných príležitostí, podpory bývania, kvalitnej dopravy, vzdelávania, podnikania a aktívnej účasti ľudí na rozhodovaní.

Vidiecky parlament mladých na Slovensku považuje za kľúčové, aby pri tvorbe Vízie 2040 nechýbal hlas mladej generácie. Budúcnosť vidieka sa musí tvoriť spoločne s ľuďmi, ktorí v regiónoch žijú, pracujú, podnikajú a chcú ich ďalej rozvíjať. Práve prepájanie európskeho rámca, štátnej politiky a konkrétnych regionálnych skúseností môže rozhodnúť o tom, či bude slovenský vidiek v roku 2040 skutočne atraktívnym miestom pre život.

Diskusia o vízii atraktívnejšieho vidieka na Ministerstve vnútra so štátnym tajomníkom Michalom Kaliňákom

Balkánsky vidiecky parlament spojil skúsenosti a riešenia pre budúcnosť vidieka

Viac ako 80 zástupcov občianskej spoločnosti, verejných inštitúcií, odborníkov a miestnych aktérov sa stretlo od 21. do 24. apríla 2026 v meste Bar v Čiernej Hore na 4. Balkánskom vidieckom parlamente. Slovensko na podujatí zastupovali Monika Slaninová a Jakub Dvorský z Vidieckeho parlamentu mladých na Slovensku.

Mesto Bar v Čiernej Hore

Vidiek ako spoločná európska téma

Balkánsky vidiecky parlament vytvára priestor na výmenu skúseností medzi krajinami západného Balkánu a ďalšími európskymi partnermi. Viaceré zúčastnené krajiny ešte nie sú členmi Európskej únie, no dlhodobo sa približujú k európskym hodnotám, politikám a štandardom. Vidiecke oblasti pritom zohrávajú dôležitú úlohu pri riešení potravinovej bezpečnosti, klimate odolnosti, udržateľnosti aj kvality života.

Prvá časť programu patrila panelovým diskusiám o generačnej obnove vidieka, zapájajú mladých

ľudí, klimate, zmene, cirkulárnej bioekonomike, udržateľných potravinových systémoch a komunitne vedenom miestnom rozvoji. Odborné pohľady dopĺňali konkrétne skúsenosti z regiónov, ktoré ukázali, že problémy vidieka nemožno riešiť oddelene, ale iba spoluprácou samospráv, komún, podnikateľov, odborníkov a mladých ľudí.

Účastníci absolvovali aj terénne návštevy miestnych iniciatív v okolí mesta Bar. Spoznali príklady lokálnej produkcie a podnikania, ktoré prepájajú tradičné zdroje regiónu s novými ekonomickými príležitosťami. Práve takéto iniciatívy môžu pomáhať udržať pracovné miesta, služby a aktívny komunitný život vo vidieckych oblastiach.

Predstavitelia medzinárodnej siete PREPARE

Predstavitelia medzinárodnej siete PREPARE

Od diskusie ku konkrétnym odporúčaniam

Druhý deň bol zameraný na praktickú spoluprácu. V tematických skupinách účastníci pomenovali hlavné problémy, zdieľali skúsenosti a pripravovali návrhy riešení. Výstupy predstavili prostredníctvom interaktívnej posterovej prezentácie, ktorá umožnila ich ďalšie dopracovanie. Spoločné závery sa následne premietli do deklarácie 4. Balkánskeho vidieckeho parlamentu.

Súčasťou podujatia bolo aj zasadnutie siete PREPARE AISBL – Partnership for Rural Europe, ktorá združuje organizácie podporujúce rozvoj vidieka, participáciu komún a medzinárodnú spoluprácu. Monika Slaninová sa zasadnutia zúčastnila ako členka predsedníctva PREPARE za Slovensko. Počas stretnutia boli zvolení aj noví členovia správnej rady siete.

Účasť Vidieckeho parlamentu mladých na Slovensku priniesla nové kontakty, skúsenosti a inšpirácie využiteľné aj v slovenských regiónoch. Podujatie zároveň potvrdilo, že mladí ľudia nemajú byť iba prijímateľmi rozhodnutí, ale aktívnymi partnermi pri tvorbe politik a riešení pre vidiek.

Zástupcovia z Českej a Slovenskej republiky

Balkánsky vidiecky parlament ukázal, že napriek rozdielnym podmienkam majú vidiecke regióny v Európe mnoho spoločných výziev. Ich budúcnosť bude závisieť od schopnosti prepájať skúsenosti, posilňovať miestne komunity a meniť spoločné diskusie na konkrétne kroky.

RURAL MAP prepája Európsku úniu s mladými ľuďmi z vidieka

Projekt RURAL MAP odštartoval v marci 2026 online diskusiou o budúcnosti európskej mládeže a už o mesiac pokračoval prvým medzinárodným stretnutím v talianskom Bellune. Spoločným cieľom aktivít je posilniť hlas mladých ľudí z vidieckych oblastí, priblížiť im fungovanie európskych inštitúcií a vytvoriť priestor, v ktorom môžu ovplyvňovať rozhodnutia týkajúce sa ich života a budúcnosti regiónov.

Pripomienkovanie stratégie mládeže v rámci EÚ

Prvé hlasy zazneli online

Prvou aktivitou projektu bol webinár **Young Voices in Rural Europe – Past, Present and Future of the EU Youth Strategy**, ktorý sa uskutočnil 5. marca 2026. Otvoril medzinárodný dialóg o postavení mladých ľudí na vidieku a o tom, ako by mala vyzeráť nová Stratégia EÚ pre mládež po roku 2027. Účastníci zároveň získali informácie o možnostiach občianskej participácie a o ďalších aktivitách projektu RURAL MAP.

Do diskusie sa zapojili aj zástupcovia Európskej komisie Charalampos Papaioannou z Generálneho riaditeľstva pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru a Haude Blanc z Generálneho riaditeľstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka. Pozornosť venovali Európskemu cieľu mládeže č. 6 – Posun vidieckej mládeže vpred – a potrebe zapájať mladých ľudí do tvorby verejných politík. Otvorená diskusia ukázala, že mladí z vidieka nechcú zostať iba prijímateľmi rozhodnutí, ale majú záujem podieľať sa na ich tvorbe.

Exkurzia v pivovare Belluno

Simulácia Európskeho parlamentu

Z online priestoru do talianskeho Belluna

Na úvodný webinár nadviazalo v dňoch 7. až 9. apríla 2026 prvé fyzické medzinárodné stretnutie projektu v meste Belluno na severe Talianska. Podujatie s názvom **Connecting the EU with Rural Youth** hostila miestna akčná skupina LAG Prealpi e Dolomiti, ktorá je zároveň lídrom projektu. Vidiecky parlament mladých na Slovensku zastupovali Monika Slaninová, Mária Ďuricová, Karin Mališková a Jakub Dvorský.

Trojdnňový program prepojoval mladých ľudí z vidieckych oblastí s miestnymi samosprávami, zástupcami európskych inštitúcií a partnerskými organizáciami. Jednou z hlavných tém bola otázka, čo znamená Európska únia pre mladých ľudí vyrastajúcich mimo veľkých miest a akým spôsobom možno posilniť ich dôveru, pocit spolupatričnosti a aktívnu účasť na demokratickom živote.

Účastníci si prostredníctvom simulácie vyskúšali proces tvorby európskych politík a diskutovali o prioritách, ktoré sa bezprostredne dotýkajú mládeže. Súčasťou programu boli aj workshopy, facilitované diskusie a aktivity využívajúce metódu strategického predvídania. Tá im pomohla premýšľať o možných scenároch budúcnosti vidieckych oblastí a pomenovať kroky, ktoré môžu zlepšiť postavenie mladých ľudí.

Dôležitou témou bola aj spolupráca centier Europe Direct a miestnych akčných skupín pri podpore európskeho dialógu na regionálnej úrovni. Večerné stretnutia s miestnymi predstaviteľmi a mladými poslancami vytvorili priestor na neformálnu výmenu skúseností. Záverečný deň patril plánovaniu ďalších projektových aktivít a návšteve miestnych organizácií a iniciatív v regióne Belluno.

Vidiecka mládež ako partner, nie periféria

Projekt RURAL MAP je spolufinancovaný Európskou úniou prostredníctvom programu CERV. Postupne mapuje potreby, skúsenosti a potenciál mladých ľudí žijúcich vo vidieckych regiónoch rôznych európskych krajín. Nejde pritom iba o jednotlivé podujatia, ale o vytváranie siete ľudí a organizácií, ktoré dokážu prinášať vidiecku perspektívu do európskych diskusií.

Prvé aktivity potvrdili, že mladí ľudia z vidieka riešia podobné problémy naprieč Európou – nedostatok príležitostí, vzdialenosť od rozhodovacích centier či slabšie možnosti ovplyvňovať verejnú politiku. Zároveň však prinášajú energiu, skúsenosti a nápady, ktoré sú nevyhnutné pre budúcnosť vidieckych regiónov. RURAL MAP preto vytvára priestor, aby ich hlas neostal na periférii, ale stal sa súčasťou rozhodovania na miestnej, národnej aj európskej úrovni.

AllOnBoard: mladí ľudia si skúšajú, ako meniť demokraciu na prax

Vidiecky parlament mladých na Slovensku sa zapojil do medzinárodného projektu AllOnBoard, ktorý prepája organizácie, mestá a občiansky sektor z 19 európskych krajín. Počas 24 mesiacov bude projekt rozvíjať nové nástroje občianskej participácie, digitálnej demokracie a sociálnej inklúzie so zvláštnym dôrazom na mladých ľudí, migrantov a miestne komunity.

Spolupráca odštartovala v Lisabone

Prvé fyzické stretnutie partnerov sa uskutočnilo 26. a 27. marca 2026 v Lisabone. Vidiecky parlament mladých na Slovensku zastupovali Monika Slaninová, Mária Ďuricová a Jakub Dvorský. Partneri predstavili svoje skúsenosti, diskutovali o zapájaní cieľových skupín a spoločne nastavili rámec ďalšej spolupráce. Súčasťou programu bola aj diskusia s mladými ľuďmi a zástupcami migrantov, ktorá priniesla konkrétne pohľady na prekážky občianskej participácie a inklúzie.

Projekt má prepájať mládež, nových obyvateľov a lokálne komunity a vytvárať prostredie, v ktorom sa ľudia môžu aktívne podieľať na rozhodnutiach. Medzi jeho hlavné nástroje patrí Civic Digital Twin, medzikultúrny mentoring a séria online laboratórií,

Aktivita na univerzite

v ktorých si účastníci skúšajú rozhodovanie, tvorbu politik a premýšľanie o budúcnosti svojich komunít.

Projektový tím na mestskom úrade v Lisabone

Účastníci medzinárodného projektu AllOnBoard na univerzite

Umelá inteligencia ako pomocník pri premýšľaní

Jednou z prvých aktivít bol májový AI Civic Foresight Lab. Mladí ľudia z rôznych častí Európy sa v menších skupinách venovali témam, ktoré sú dôležité aj pre slovenský vidiek: dostupnosti digitálnych služieb, zapájaniu komunít a výzvam spojeným s migráciou. Nezostali iba pri pomenovaní problémov, ale navrhovali riešenia a skúmali, aké dôsledky môžu mať jednotlivé rozhodnutia v budúcnosti.

Umelú inteligenciu pritom nepoužívali ako zdroj hotových odpovedí. Slúžila im ako nástroj na kladenie lepších otázok, preverovanie rôznych scenárov a hľadanie súvislostí medzi rozhodnutiami a ich možnými dopadmi. Aktivita tak rozvíjala nielen digitálne zručnosti, ale aj systémové myslenie a schopnosť pozeráť sa na spoločenské problémy z viacerých uhlov.

Digitálne dvojča občianskeho rozhodovania

Do aktivity Civic Digital Twin Simulation sa zapojilo viac ako 100 mladých ľudí z rôznych európskych krajín. Prostredníctvom interaktívnej simulácie zastupovali odlišné názory a záujmy a spoločne hľadali riešenia tém, akými sú inklúzia, migrácia, klimatická politika a rozvoj vidieka. Digitálne dvojča v tomto prípade nepredstavuje kópiu mesta alebo obce, ale bezpečné modelové prostredie, v ktorom možno

sledovať, ako sa rozhodnutia, aktéri a spoločenské problémy navzájom ovplyvňujú.

Na tieto skúsenosti nadviazal Virtual Policy Lab for Youth, naplánovaný na 23. júna 2026. Jeho cieľom bolo priblížiť mladým ľuďom rozhodovacie procesy na miestnej aj európskej úrovni. V jazykových skupinách mali diskutovať o občianskej participácii, sociálnom podnikaní, inklúzii a digitálnej demokracii a následne vytvoriť konkrétne návrhy pre spoločný dokument AllOnBoard Youth Civic Policy Brief.

Priestor aj pre mladých z vidieka

Vidiecky parlament mladých na Slovensku sa v projekte sústreďuje najmä na zapájanie mladých ľudí z vidieckych oblastí. Prostredníctvom online workshopov a vzdelávacích aktivít chce posilňovať ich občianske a digitálne kompetencie a ukázať, že aj mladí ľudia z menších obcí môžu vstupovať do verejnej diskusie, formulovať vlastné návrhy a ovplyvňovať rozhodnutia, ktoré sa týkajú ich života.

AllOnBoard spája technológie s komunitnou prácou a neformálnym vzdelávaním. Jeho dôležitým prínosom nie je iba vznik nových digitálnych nástrojov, ale predovšetkým skúsenosť, že demokracia sa dá učiť prakticky: diskusiou, simuláciou, spoluprácou a hľadaním dohody medzi ľuďmi s rozdielnymi pohľadmi.

Mladý Európan preveril vedomosti aj kritické myslenie študentov

Na Gymnáziu Andreja Kmeťa v Banskej Štiavnici sa 14. apríla 2026 uskutočnilo regionálne kolo 21. ročníka vedomostnej súťaže Mladý Európan. Organizátorom podujatia bolo centrum EUROPE DIRECT Banskobystrický región, ktorého hostiteľskou organizáciou je Vidiecky parlament mladých na Slovensku.

Európske témy bližšie mladým ľuďom

Súťaž Mladý Európan každoročne vytvára priestor pre študentov stredných škôl, aby si preverili svoje vedomosti o Európskej únii a zároveň lepšie porozumeli témam, ktoré ovplyvňujú ich každodenný život. Regionálne kolo v Banskej Štiavnici spojilo tímy gymnázií a stredných odborných škôl z viacerých miest Banskobystrického kraja.

Slávnostné otvorenie a privítanie súťažiacich

Riešenie úloh s tímami

Súťaž pozostávala zo štyroch častí. Študenti absolvovali vedomostný test o Európskej únii, úlohy z čítania s porozumením, logiky a finančnej gramotnosti, test mediálnej gramotnosti a kritického myslenia a napokon obrazový kvíz zameraný na osobnosti, dominanty a zaujímavosti Európy. Otázky sa dotýkali histórie, geografie, politiky, ekonomiky aj aktuálnych európskych tém vrátane digitálnej gramotnosti, európskych volieb a Európskej zelenej dohody.

Súťažiaci a víťazi

V kategórii gymnázií zvíťazil tím Gymnázia Martina Kukučína v Revúcej v zložení Ján Liam Bendo, Juraj Prč a Jozef Krupa. Druhé miesto obsadili študenti Gymnázia Augusta Horislava Škultétyho, Obchodnej akadémie a Strednej odbornej školy vo Veľkom Krtíši a tretie miesto získalo Gymnázium Františka Švantnera v Novej Bani.

V kategórii stredných odborných škôl sa na prvom mieste umiestnila Stredná odborná škola sv. Františka Assiského v Banskej Štiavnici, ktorú reprezentovali Christopher Volejník, Peter Šurka a Filip Hanzlík. Druhé miesto patrilo tímu Strednej odbornej školy Pod Bánošom v Banskej Bystrici.

Víťazi postúpili do celoslovenského finále

Víťazné tímy z oboch kategórií postúpili do celoslovenského finále, ktoré sa konalo 5. a 6. júna 2026 v Trenčíne. Súťaž sa uskutočnila pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Petra Pellegriniho

a podpredsedu Európskej komisie Maroša Šefčoviča. Jej vyhlasovateľom bolo Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku.

Regionálne kolo nebolo iba porovnaním vedomostí. Študentom ponúklo príležitosť premýšľať o fungovaní Európskej únie, rozlišovať dôveryhodné informácie a diskutovať o témach, ktoré formujú budúcnosť Európy. Práve schopnosť kriticky uvažovať, orientovať sa vo verejnom dianí a aktívne sa zapájať do spoločnosti patrí medzi dôležité predpoklady občianskej participácie mladých ľudí.

Hostiteľská organizácia centra EUROPE DIRECT Banskobystrický región, Vidiecky parlament mladých na Slovensku, sa dlhodobo venuje podpore mladých ľudí a ich zapájaniu do verejného života. Aj súťaž Mladý Európan ukazuje, že európske témy nemusia zostať vzdialené a formálne, ale môžu sa stať prirodzenou súčasťou vzdelávania, diskusie a života mladých ľudí v regiónoch.

HortiFoodInclusion: keď sa inklúzia učí priamo v praxi

Projekt HortiFoodInclusion prepája odborné vzdelávanie, záhradníctvo, spracovanie potravín a sociálnu inklúziu. Lišov Múzeum ako slovenský partner počas prvých mesiacov projektu navštívilo viaceré školy, farmy, zamestnávateľov a komunitné organizácie, aby zozbieralo skúsenosti, príklady dobrej praxe a podklady pre analýzy, z ktorých vzniknú nové prístupné vzdelávacie materiály.

Projektový tím HortiFoodInclusion

Od Viedne k terénnemu výskumu

Projekt HortiFoodInclusion sa realizuje v programe Erasmus+ KA220-VET od septembra 2025 do augusta 2028. Partnerstvo tvorí päť organizácií z Rakúska, Slovenska, Nemecka, Španielska a Portugalska. Zameriava sa na ľudí so sluchovým znevýhodnením a poruchami učenia a na tvorbu praktických, zmyslovo orientovaných materiálov pre odborné vzdelávanie v oblasti záhradníctva a spracovania potravín.

Úvodné stretnutie partnerov sa uskutočnilo 29. až 31. januára 2026 vo Viedni na pôde koordinátora Hochschule für Agrar- und Umweltpädagogik. Partneri nastavili riadenie projektu, pracovné balíky a harmonogram a začali diskusiu o analýze potrieb a didaktickej koncepcii. Súčasťou programu bola aj návšteva inklúzívnej farmy 3erHof, kde sa prepája poľnohospodárstvo, pracovná integrácia ľudí so zdra-

votným znevýhodnením, pekárne a animoterapia.

Na Slovensku Lišov Múzeum nadviazalo sériou terénnych návštev. Ich cieľom nebolo iba predstaviť úspešné príklady, ale najmä pomenovať, čo v praxi funguje, aké bariéry sa objavujú a aké podmienky potrebujú školy, tréneri, rodiny aj zamestnávateľia na zmysluplné zapájanie ľudí so znevýhodnením.

Školy, farmy, zamestnávateľia aj komunity

Prvou návštevou bola 2. apríla Farma u Felixov v Horných Mladoniciach. Rodinná sociálna farma spája chov kôz, výrobu mliečnych produktov, komunitné aktivity a sociálne citlivý prístup. Ukázala, že poľnohospodárstvo a spracovanie potravín môžu byť nielen zdrojom obživy, ale aj prostredím pre učenie, kontakt s prírodou, budovanie vzťahov a zapájanie rôznych skupín ľudí.

Dňa 4. júna nasledovala návšteva Odborného učilišťa internátneho v Želovciach. Škola pripravuje žiakov so zdravotným znevýhodnením na pomocné profesie v záhradníctve, kuchárstve, murárstve či stolárstve. Dôležitou skúsenosťou bolo prepojenie

Stretnutie na farme u Félixov

Stretnutie na odbornom učilišti v Želovciach

so susednou strednou odbornou školou: žiaci spolu pracujú v skleníku, záhrade, školskej jedálni aj pri včelnicí. Prax ukazuje význam názornosti, opakovania, menších skupín a rozdelenia úloh podľa schopností každého žiaka.

V ten istý deň Lišov Múzeum navštívilo Rodinné vinárstvo Ďurík v Opatovskej Novej Vsi, ktoré prijíma žiakov zo Želoviec na odbornú prax. Z pohľadu zamestnávateľa sa potvrdilo, že mladí ľudia potrebujú jasné vizuálne vysvetlenie, praktickú ukážku, bezpečné pracovné prostredie, trpezlivosť a individuálne tempo. Práve spolupráca školy a reálneho pracoviska je kľúčom k osvojeniu pracovných návykov a väčšej samostatnosti.

Stretnutie so SPOSA BB

Ďalším dôležitým partnerom bola SPOSA BB – Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom v Banskej Bystrici, ktorú tím navštívil 23. júna. Organizácia rozvíja životné, sociálne a praktické zručnosti ľudí na spektre autizmu cez varenie, starostlivosť o priestor, spoločnú prácu a každodenné fungovanie v komunite. Jej skúsenosti pripomenuli, že inklúzia sa nezačína na pracovisku, ale už pri budovaní komunikácie, sebadôvery, zodpovednosti a schopnosti spolupracovať.

Stretnutie vo vinárstve Ďurík

Výstupy postavené na reálnych potrebách

Získané rozhovory a pozorovania budú využité pri spracovaní analýzy potrieb, SWOT analýz a príkladov dobrej praxe. Projekt následne vytvorí metodické materiály, učebné pomôcky, kurikulum, blended learning kurz a voľne dostupný online kurz. Lišov Múzeum do projektu prináša skúsenosti s komunitným vzdelávaním, remeslami, záhradníctvom a spracovaním potravín v reálnom vidieckom prostredí.

Doterajšie návštevy ukázali spoločný menovateľ úspešnej inklúzie: praktické učenie, názornosť, trpezlivosť, individuálny prístup a prirodzené zapojenie človeka do spoločnej práce. Práve z týchto skúseností môže vzniknúť vzdelávanie, ktoré nebude založené iba na teórii, ale na reálnych potrebách ľudí, škôl, komunit a pracovísk.

FUSE prepája zručnosti, zamestnanosť a partnerstvá na vidieku

Projekt FUSE – Food Unity and Skills Empowerment hľadá praktické cesty, ako podporiť ľudí dlhodobo mimo trhu práce a vytvárať nové pracovné príležitosti v potravinárstve, gastronómii a komunitne orientovanom podnikaní. Vidiecky parlament mladých na Slovensku v roku 2026 prepojí medzinárodnú spoluprácu partnerov s diskusiou aktérov priamo v slovenských regiónoch.

Od regionálnych potrieb k spoločným riešeniam

Dňa 27. apríla 2026 sa na pôde Žilinského samosprávneho kraja uskutočnil workshop so stakeholdermi, ktorý spojil zástupcov verejnej správy, samospráv, miestnych akčných skupín, akademického a výskumného prostredia, občianskej spoločnosti aj organizácií regionálneho rozvoja. Cieľom bolo predstaviť zámer projektu FUSE a zároveň pomenovať partnerov, ktorí môžu pomôcť pri jeho realizácii na Slovensku.

Diskusia sa sústredila na zamestnanosť, potreby trhu práce, rozvoj zručností a využitie lokálneho potenciálu. Účastníci hľadali možnosti, ako lepšie prepojiť vzdelávanie so zamestnávateľmi a ako podporiť dôstojné pracovné miesta v regiónoch. Osobitnú pozornosť venovali zdieľaným kuchynským inkubátorom, praktickému vzdelávaniu, mentoringu a podporovaným pracovným miestam v potravinárskom a gastro sektore.

Workshop zároveň ukázal, že úspech podobných iniciatív závisí od partnerstiev v území. Miestni aktéri najlepšie poznajú potreby ľudí, dostupné priestory, možnosti zamestnania aj bariéry, ktoré bránia návratu na trh práce. Vidiecky parlament mladých na Slovensku workshop pripravoval spolu s organizáciou New Edu, n. o.

Predstavenie projektu FUSE na VÚC v Žiline

Projektové stretnutie v Miláne

Miláno prinieslo skúsenosti a ďalší plán

Na regionálnu diskusiu nadviazalo medzinárodné projektové stretnutie v Miláne, ktoré sa uskutočnilo 17. – 18. júna 2026. Hostiteľom bola talianska partnerská organizácia Fondazione Luigi Clerici. Partneri počas dvoch dní hodnotili postup jednotlivých pracovných balíkov, pripravovali tréningové moduly a plánovali nástroje určené účastníkom projektu aj budúcim zamestnávateľom.

Dôležitou témou boli online vzdelávacie moduly, potreby cieľových skupín, zapájanie zamestnávateľov a príprava podporných materiálov. Súčasťou programu bola aj návšteva vzdelávacieho centra, kde účastníci videli praktické príklady odborného vzdelávania a prípravy ľudí na vstup do pracovného života.

Pre slovenské vidiecke regióny je téma FUSE mimoriadne aktuálna. Mnohé územia čelia nedostatku pracovných príležitostí, odchodu mladých ľudí a slabému prepojeniu medzi vzdelávaním a potrebami miestnej ekonomiky. Projekt preto prináša priestor na testovanie riešení, ktoré môžu súčasne podporiť zamestnanosť, miestne podnikanie a komunitný rozvoj.

V ďalšej fáze sa partneri zamerajú na mapovanie potrieb, prípravu tréningových materiálov, komunikáciu s cieľovými skupinami a pilotné aktivity. Úlohou Vidieckeho parlamentu mladých na Slovensku bude najmä prepájanie regionálnych aktérov a hľadanie možností, ako nové zručnosti premeniť na konkrétne pracovné príležitosti na vidieku.

Spoločná večera projektového tímu v Miláne

Uňatín žije: jeden rok aktivít, ktoré spojili celú obec

V malej obci Uňatín s približne 170 obyvateľmi ukázal projekt **Uňatín žije!**, že aktívny komunitný život nezávisí od veľkosti obce, ale od ľudí, ktorí sú ochotní spolupracovať. Projekt podporený z Európskeho zboru solidarity prebiehal od júla 2025 do júna 2026 a počas jedného roka prepojoval deti, mladých, rodiny, seniorov, obec, dobrovoľných hasičov, poľovníkov aj ďalších aktívnych obyvateľov.

Mladý organizačný tím pripravoval podujatia založené na miestnych tradíciách, športe, dobrovoľníctve a spoločnom trávení času. Popri samotnej realizácii aktivít sa členovia tímu učili plánovať, deliť si úlohy, pracovať s rozpočtom, komunikovať s partnermi a nieť zodpovednosť za výsledok. Projekt tak nepriniesol iba bohatší program v obci, ale aj nové skúsenosti a väčšiu sebadôveru mladých ľudí.

JEDENÁŠŤ PODUJATÍ PRE VŠETKY GENERÁCIE

Dovidenia leto – Hurá škola!

Projekt odštartovala rozlúčka s letom spojená s tradičným pečením chleba v ľudovom dome, mini futbalovým turnajom a tvorivým programom. Približne 50 účastníkov, z toho viac ako 30 detí, si užili šport, spoločné tvorenie aj ochutnávku čerstvo upečeného chleba.

Úcta k starším

Podujatie venované seniorom spojilo vyrezávanie tekvic, divadelné predstavenie súboru Braxatoris z Krupiny a zbierku darčekových krabičiek. Obyvatelia pripravili 19 balíčkov, ktoré dobrovoľníci odovzdali seniorom priamo na podujatí alebo im ich doručili domov.

Mikuláš

Adventné stretnutie otvorilo vystúpenie 13 miestnych detí s básničkami a piesňami. Nechýbal Mikuláš, anjel, tieňové divadlo ani baličky pre všetky deti z obce. Podujatie spojilo približne 45 detí a 60 dospelých.

Betlehemci

Počas prvého a druhého sviatku vianočného mladí betlehemci navštívili každú domácnosť s koledami a krátkou betlehenskou hrou. Aktivite predchádzalo písanie scenára, skúšky aj príprava krojov, ktoré budú využiteľné pri ďalších podujatiach.

Členovia solidárneho projektu

Dobrovoľníci pri organizácii podujatia Vatra

Ples Pľagovancov

Obecný ples prilákal 82 hostí. Program tvorila slávnostná večera, tanečná súťaž, voľba kráľa a kráľovnej plesu, tombola so 60 cenami a spoločná zábava. Fotografie z instantného fotoaparátu a odkazy hostí vytvorili originálnu pamätnú fotoknihu.

Fašiangy

Fašiangová aktivita priniesla masky, tvorivosť, tradičné jedlá a priestor na stretávanie generácií. Deti, rodičia aj staré mamy sa zapojili do príprav a spoločného programu, vďaka čomu sa miestne zvyky prirodzene odovzdávali mladším.

Stolnotenisový turnaj

Tretí ročník stolnotenisového turnaja spojil 16 súťažiacich a ďalších divákov v kultúrnom dome. Hralo sa v skupinách a následne vyradovacím systémom. Zakúpený projektor s plátnom slúžil na premietanie výsledkov a zostal obci aj pre ďalšie akcie.

Deň Zeme

Do jubilejného 20. ročníka čistenia obce a jej okolia sa zapojilo 35 obyvateľov. Dobrovoľníci zbierali odpad, plasty aj pneumatiky a zabezpečili ich zvoz. Po práci nasledoval spoločný poľovnícky guláš a posedenie v novom komunitnom stane.

Stavanie mája

Obnovená tradícia spoločného mája v centre obce zapojila mladých, dobrovoľných hasičov, obec aj rodiny s deťmi. Ženy a dievčatá strom ozdobili stužkami, muži ho postavili a približne 45 účastníkov pokračovalo v spoločnom posedení.

Medzinárodný deň detí

Na miestnom ihrisku bol pripravený pestrý program pre 45 detí. Súťažné disciplíny doplnilo maľovanie na tvár, jazda na koni, výroba náramkov, loptové hry, animačný program, veľká vzduchová bublina s balónmi a balónové zvieratká. Na reali-

zácií spolupracovali obec, DHZ Uňatín, Poľovnícke združenie Dolina Uňatín a miestni dobrovoľníci.

Pálenie vatry

Záverečné letné podujatie spojilo rodiny, susedov a priateľov na miestnom ihrisku. Hlavným momentom bolo zapálenie vatry o 21.00 hod., ktoré doplnili hudba, domáci guláš a čapovaná kofola. Novinkou boli vratné poháre s erbom obce a nápisom Plagovanci. Vatru pripravili miestni dobrovoľní hasiči a pri občerstvení a technickom zabezpečení pomáhali obec a poľovnícke združenie.

Čo projekt priniesol mladému tímu

Najsilnejším výsledkom projektu nie je iba počet podujatí, ale skúsenosť mladých ľudí, ktorí prevzali zodpovednosť za život vo svojej obci. Ich osobné výpovede ukazujú, ako projekt ovplyvnil ich vzťah ku komunite, spolupráci a ďalšiemu rozvoju.

Patricia Dolniaková „Účasť v projekte Uňatín žije mi priniesla množstvo cenných skúseností. Naučila som sa väčšej zodpovednosti, vytrvalosti a tiež tomu, aké dôležité je spolupracovať s mladými ľuďmi a vytvárať pre nich zmysluplné aktivity. Táto skúsenosť ma motivovala ďalej sa rozvíjať v práci s mládežou a zapájať sa do podobných projektov, ktoré majú pozitívny vplyv na komunitu.“

Dominik Balko „Projekt „Uňatín žije“ mi otvoril nové možnosti a ukázal, aký význam má aktívne sa zapájať do života obce. Mal som príležitosť podieľať sa na organizovaní rôznych aktivít, získať nové skúsenosti a spoznať skvelých ľudí. Verím, že práve takéto projekty motivujú mladých ľudí byť aktívni, prinášať pozitívne zmeny vo svojom okolí a dúfam, že sa takýto typ aktivít bude rozvíjať aj v budúcnosti.“

Nikola Balková „Účasť v projekte Uňatín žije mi priniesla veľa pekných zážitkov a nových skúseností. Som naozaj rada, že som mohla byť súčasťou niečoho, čo spája ľudí a ukazuje, že aj v malej dedinke, akou je Uňatín, sa dá vytvoriť silná a aktívna komunita. Projekt mi zároveň umožnil naučiť sa nové veci.“

Lucia Sliacka „Uňatín je pre mňa miestom, ku ktorému mám silný osobný vzťah. Vážim si jeho rodinnú atmosféru, energiu a ochotu ľudí stretávať sa, pomáhať si a vytvárať komunitu, v ktorej sa človek cíti dobre. Aj keď je obec malá a počet jej obyvateľov je nízky, práve to ešte viac zvyrazňuje význam spoločných aktivít. Projekt Uňatín žije podľa mňa ukázal, že aj malé kroky dokážu ľudí spojiť a posilniť ich vzťah k miestu, kde žijú. Verím, že keď ľudia cítia, že na ich obci záleží a že môžu byť súčasťou jej rozvoja, majú väčšiu motiváciu zostať.“

Marianna Jochlíková „Projekt mi priniesol množstvo nových skúseností, posilnil naše organizačné schopnosti a ukázal, čo všetko dokáže obec dosiahnuť, keď ľudia spolupracujú. Teším sa z upevnenia našej komunity, vzájomnej pomoci a spoločnej práce obyvateľov rôznych generácií. Som vďačná, že som sa mohla zapojiť. Vďaka spoločnému úsiliu sa nám podarilo vytvoriť niečo, na čo môžeme byť hrdí a zároveň vytvoriť motiváciu na rozvíjanie sa.“

Stavanie mája

Výsledok, ktorý zostáva v obci

Projekt priniesol Uňatínu nielen jedenásť komunitných podujatí, ale aj vybavenie, ktoré bude slúžiť ďalej – reproduktor, mikrofóny, projektor, plátno, komunitný stan, instantný fotoaparát či vratné poháre. Ešte dôležitejšie sú však nové skúsenosti, pevnejšie vzťahy a dôvera medzi ľuďmi. Uňatín žije! ukázal, že aj malá obec môže vytvárať pestrý a kvalitný komunitný život, keď dostanú mladí ľudia priestor, podporu a zodpovednosť.

Slovenský vidiecky parlament s obcou Rišňovce a partnermi vyhlasujú 25. ročník súťaže

Vidiecka žena roka – „Líderka roka 2026“

Do súťaže môže byť nominovaná žena, ktorá svoj voľný čas venuje aktivitám v rôznych oblastiach verejného života a vo svojej komunite – obci, časti obce, mikroregióne, v zastupiteľstve je uznávanou osobnosťou – „líderkou“.

Kategórie, v rámci ktorých môžete nominovať ženy všetkých národností a menšín žijúcich na území Slovenska:

- **žena – aktivistka:** pôsobiaca v 3. sektore (miestna organizácia, združenie, klub, a i.)
- **žena – politička:** pôsobiaca v miestnej politike (starostka, členka miestneho zastupiteľstva)
- **žena – podnikateľka:** svoje podnikateľské aktivity realizuje na vidieku, sprostredkúva zamestnanie, vytvára pracovné príležitosti, zviditeľňuje obec a prepája komunitný rozvoj s ekonomickým rozvojom, podniká na vidieku
- **žena – remeselníčka:** ovláda remeslo a odovzdáva ho mladšej generácii
- **žena – farmárka:** jej činnosť je zameraná na pestovanie rastlín a chov zvierat, pričom tieto činnosti môžu prebiehať samostatne alebo spoločne. Rok 2026 OSN vyhlásilo ako Medzinárodný rok farmárky.

Nominácie posielajte **do 30. septembra 2026**

na adresu:

OZ SVP

Kapitúlská č.13

974 01 Banská Bystrica

e-mailom: maria.behanovska@gmail.com

tel.: 0905 498 405

Vyhlasene výsledkov súťaže a spoločenský večer v rámci konferencie „Ženy do voza aj do koča“ bude 16. októbra 2026 so začiatkom o 16:00 v Kultúrnom dome v obci Rišňovce okres Nitra. Po vyhlásení budú hostia a účastníci pozvaní na „Vidiecku večeru“

PODMIENKY pre NOMINÁCIU

Nominovaná môže byť žena, ktorá:

- svoj voľný čas venuje aktivitám v rôznych oblastiach verejného života vo svojej komunite – obci, časti obce, mikroregióne, VSP, MAS
- je uznávanou osobnosťou – „líderkou“
- šíri ľudové remeslo pre súčasné a budúce generácie
- s jej pomocou sa život komunity (obce, regiónu...) mení k lepšiemu

Ako poznáte líderku:

- chce byť užitočná nielen svojej rodine, ale aj svojim spoluobčanom
- svoj voľný čas (svoju energiu) pretvára na veci prospešné okoliu
- je inšpiráciou pre svoje okolie a aktivizuje ľudí prináša nové veci – postupy – myšlienky
- s jej pomocou sa život komunity (obce, regiónu...) mení k lepšiemu
- jej aktivita posúva komunitu dopredu propaguje slovenské ľudové remeslo

Dovoľte, aby sme Vás požiadali o partnerstvo, spoluprácu a finančnú podporu na zabezpečenie podujatia „Ženy do voza aj do koča“ a vyhodnotenie súťaže Vidiecka žena roka – Líderka 2026, ktorú organizujeme od roku 2002 pri príležitosti Svetového dňa vidieckych žien. Ktorý v roku 1995 bol vyhlásený na Pekingskej konferencii venovanej problematike žien.

SLOVENSKÝ VIDIECKY
PARLAMENT

PRIHLÁŠKA DO SÚŤAŽE **Vidiecka žena roka** **„Líderka roka 2026“**

online prihláška

Nominujem:

Titul, meno a priezvisko:

Do kategórie:

- **žena roka – aktivistka** – pôsobí v 3. sektore (miestna organizácia, združenie, klub, neformálna skupina)
- **žena roka – politička** – pôsobí v miestnej politike (starostka, členka miestneho zastupiteľstva)
- **žena roka – podnikateľka** – podniká na vidieku, zamestnáva ľudí z vidieka
- **žena roka – remeselníčka** – venuje sa tradičnému slovenskému ľudovému remeslu
- **žena roka – farmárka** – pestuje rastliny, chová zvieratá

Adresa trvalého bydliska:

Vek:

Povolanie:

Tel: email:

Údaje o osobe, ktorá podáva nomináciu

Titul, meno a priezvisko:

Adresa trvalého bydliska:

Tel: email:

Vzťah k osobe, ktorú nominujem (rodina, kolegyňa).....

Dôvod nominácie

Uvedte konkrétne aktivity, v čom a ako sa angažuje, čím sa zaoberá, aké úspechy dosiahla. Vyberte len tie najpodstatnejšie, ktoré sú z Vášho pohľadu výnimočné a odôvodnite: